

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szoroskötésű és kiadóhivatall
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10
Telefon 9-77.

Ejelli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

Flammandok és a zsidók

Néhány nap óta egy kis belgiumi vágyegeteme került a kulturális és politikai érdeklődés középpontjába. Belgium egyik legérdekesebb, legrégebbi, és kulturálisan átitatott, gyönyörű fekvésű kis városkájában, ahol Maeterlinck és Verhaeren alakjai élnek, a kis Gentben van ez az egyetem. Tudnunk kell, hogy Belgiumban kétféle lakosság él: a vallonok, akik francia nyelvet beszélnek és a flammandok, akik ősi anyanyelvüket használják. A flammandok az északi népekkel, a svédekkel, norvégokkal és finnekkel tartanak rokonságot, míg a vallonok a franciák leszármazottjai. Ezek a flammandok körülbelül ugyanannyi a nemzeti viseletet is hordják, mint például a szomszédjukban élő hollandok, lányaik és asszonyaik ugyanabban a felhajtott orru facipőben és felkötött fehér kendőben járnak. A flammandok festője volt Brueghel Péter, a pikúrának ez a különös, ködös, hideg művésze és, mint már előbb említettük, flammand volt Verhaeren is, az utak csavargója és a városok utalója. Itt azonban álljunk meg egy szóra. Verhaeren Brueghel és maga Maeterlinck is csak a temperamentumukban, az érzéseikben és gondolkodásukban voltak flammandok, de francia nyelven írtak és beszéltek. E század elejéig a flammand népnek nem is volt különösebb kulturális megnyilatkozása. Amikor azonban kitört a világháború és egy csapásra felszínre dobta a legnagyobb nemzeti és társadalmi problémákat, — a flammandok is magukra eszméltek. Egyidejűleg indult meg ez a folyamat egy egész sereg más, alétságbán tespedő népi seregben és, mint azoknál, itt is a fiatalok voltak azok, akik őseik nyelvének feltámasztását és népi jogaiknak megőrzését, mint politikai ténnyé való érvényesülését követelni kezdték.

A mozgalom főszéke már ekkor is a genti egyetem volt. Hiszen már évekkel ezelőtt kísértett kormányválság a genti egyetem tanítási nyelve miatt és ezt a konfliktust akkor csak ideig-óráig tudták elodáztatni. A népi reneszánsz időközben mind nagyobb és nagyobb tömegeket mozgatót meg, népgyűlések zajlottak le és az egyetem falai közül kitört az akció az utcára. Az évszázadok óta nem látott flammand zászlót körülhordozták Gent és a többi flammandlakta városokban és a flammand parasztok, akik alig-alig jártak be tanvárról, egyszerre tüntető menetbe tömörültek és az egyetemi ifjakkal együtt követelték jogukat.

A világháború befejezése után a flammand kultúra kézzelfoghatóan is bizonyítani igyekezett, hogy nem halt meg az évszázados elnyomás alatt. Egymás után kezdtek megjelenni flammand nyelvű lapok és könyvek és a flammand intelligencia, amely már-már elfelejtette az ősi nyelvet, ismét megtanult flammandul és tüntető szeretettel kezdte használni nyelvét társaságban, üzleti életben és a fórum nyilvánossága előtt. Ekkor már előrelátható volt, hogy a mozgalom nem marad meg a kultúra keretén belül, hanem betör a politikába.

Ezt a betörést ugyiszólván kiprovokálta a Jasparkormányzat a genti egyetem nyelvhasználati ügyében tanúsított állásfoglalása. Amióta ugyanis a francia befolyás érvényesült Belgium politikai életében, tehát már hosszú-hosszú idő óta, francia nyelven tanítottak ezen az ősi egyetemen, amelyet

beszélünk és emiatt nincsen meg a jogunk ahhoz, hogy most mi is beálljunk azoknak a népkisebbségeknek a sorába, akikkel szemben — mert talán kedvezőbb körülmények között voltak — egy percig sem merült fel az a gondolat, hogy nemzetiségük valóságát és elevenségét kétségbe vonják. Holott mi a helyzet? Lám, Verhaeren irhatta franciául a verseit, mégis tudja róla az egész kultúremberiség, hogy flammand. A képei, az elgondolásai, a technikája, mind-mind annak a különös, furcsa népnek a sajátosságait revellálja, amely lagunak között és nagy síkságokon ó-templomok és régi várak tövében él. Brueghel Péter is hiába élt Párisban és hiába tartotta ott a tárlatait, a festményein rajta van a flammand nép minden boruja és köde. Így vagyunk mi, zsidók is. Schnitzler Artur és Stefan Zweig, Jakob Wassermann és Bródy Sándor hiába írtak, a születési hely véletlensége folytán, németül, illetve magyarul, az alakjaikban, a társadalomról és a világról való fel-fogásukban, gondolkodásuk egész menetében: zsidók és csak zsidók maradtak! De míg Verhaeren francia nyelvű költészetét az egész kultúr világ a flammand nép értékének tudja be, addig Eduard Bernstein alkotásait a francia, Molnár Ferenc szindarabjait a magyar

flammandok alapították és amelyen évtizedeken keresztül flammandul adtak elő. Az egyetem hallgatóságának nagyrésze most is flammand nemzetiségű és így annál természetesebb, hogy az Európát felújító általános nemzetiségi reneszánsz hatása alatt a genti egyetem flammand hallgatói mind erőteljesebben kezdték követelni a flammand oktatási nyelvré való áttérést. A Jasparkormány, amelynek tagjai liberális és keresztényszociális vallonok, egészen mostanáig elzárkózott a genti, flammand diákok követelése elől. A napokban azonban a konfliktus elérte a csúcspontját, amely abban kulminált, hogy a Jasparkormány tegnap kénytelen volt beadni lemondását. A konklúzió nyilvánvaló: a genti egyetem nyelve megszűnik a francia lenni és ezentul flammandul fogják oktatni a flammand diákokat.

Bennünket talán minden más népnél közelebből érdekel a genti egyetem ügye és az egész flammand probléma. Érdekel pedig főként azért, mert feltűnő sok hasonlóságot mutat a zsidóság reneszánsz-mozgalmával. Hiszen nekünk is azt vetik a szemünkre, hogy Magyarországon magyarul, Romániában románul, Németországban németül

met kultúra javára könyvelik el. A genti egyetem flammand hallgatói már a következő szemeszterben hozzá fognak jutni velük született jogukhoz: a népnyelvükön való tanulás jogához. Vajjon nem ugyanez a jog illeti-e meg a zsidóság nagy tömegeit, amelynek népi nyelve a héber? És ahogy a Jasparkormány köteletségének érezte, hogy a flammand népi erő igazsága elől visszavonuljon, nem volna-e kötelessége mindazoknak az államoknak, amelyekben zsidó kisebbségek élnek, hogy ennek a népnek is biztosítsák ugyanazt a jogot, amit a flammandok most meg fognak kapni?! Nyugaton ime így értelmezik a kisebbségi szabadságjogokat. Egy egyetemi konfliktus kormányválságot idéz elő. De milyen erő idézhette elő ezt a válságot? A flammand diákság és a flammand nép öntudatos akarata és kitartó, megalkuvást nem ismerő harca. Ha a zsidóságban is meglesz az erő, hogy jogaihoz és népi kötelességeihez ilyen önzertesen, ilyen büszkén, ennyire emelt fővel és a végletekig való elszántsággal ragaszkodjék, előbb-utóbb ki fogja tudni vinni azt, hogy az ő jogait is elismerjék a külön népi életre és népi kultúrájának szabad művelésére.

Nahum Szokolov ma délben Kolozsvárra érkezik

Kolozsvárról, Nagyváradra, Aradra és Temesvárra látogat el Szokolov. Este fél 9-kor lesz a miting a vármegyeház nagytermében

Baruch Habba!

A tradicionális ősi héber szóval köszöntjük Erdély földjén Nahum Szokolovot, Kolozsvár és Erdély zsidósága most másodikszor hajta meg mély tisztelettel és szíve szeretetével lobogóját az újjáéledt zsidó nép nagy vezére előtt. Mindig különös ünnepnap a számunkra, amikor a zsidó nemzeti gondolat előharcosai az országépítés szolgálatába állított vándorutjukon elzáródnak hozzánk is, hogy az élő szó közvetlenségének erejével számot adjanak az elvégzett munkáról, kijelöljék az új feladatokat és buzdítsanak a további építésre. Kétszeres az örömünk most, amikor Nahum Szokolovot várjuk, aki Chaim Weizmann mellett az újjászülött zsidó nép legpregnansabb vezérégyénisége.

Erdély zsidóságának öt esztendővel ezelőtt volt alkalma először szemtől-szemben látni Szokolovot és ez az élmény öt esztendő távlatán keresztül egy szikrát sem vesztett fényéből. A szó szoros értelmében diadalutja volt Szokolovnak ez az öt esztendő előtti látogatás. Ezren és ezren zárandokoltak el a legtávolabbi eső városokból és falvakból Erdély szívébe, hogy Szokolovot, aki Kolozsvár, Nagyvárad és Temesvár zsidóságához beszélt, meghallgassa. Nahum Szokolov akkor már megjárta Bukarestet és a régi királyságot és az erdélyi zsidóság már látta, hogy a cionista világszervezet végrehajtó bizottságának elnökét milyen megkülönböztetett figyelemmel és milyen tisztelettel fogadta nemcsak a zsidó lakosság, hanem a királyi palota, amelynek még néhai Ferdinánd király életében vendége volt és az állami élet magas reprezentánsai.

Azóta sokat fordult a kocka. Szokolov ma már nemcsak a cionista világszerve-

zet, de a Jewish Agency végrehajtó bizottságának is elnöke. És ez a változás egy egész korszakot ölel keresztül, amelynek végéről a felépített ország int felénk. A Jewish Agency megalakulása fordulópont a zsidóság életében, hiszen a Jewish Agency maradék nélkül állítja az összes zsidó erőket Palesztina felépítésének szolgálatába. Négy esztendővel ezelőtt Szokolov a cionista világszervezet nevében szólott hozzánk és azok a nem cionisták, akik akkor kíváncsiságból hallgatták végig szavait, ma már mindnyájan a zsidó népet egységesen átfogó táborban vannak.

De nemcsak ezért van különös jelen-

tősége Szokolov második romániai útjának. A palesztinai jisiv az utóbbi hónapokban súlyos megrázkódtatásokon ment keresztül és az erdélyi zsidóság, amely büszke örömmel vette tudomásul, hogy az arab támadások nemcsak, hogy nem rendítették meg, de megallozták a jisiv kitartását, szomjasan várja, hogy Palesztina helyzetéről közvetlen közelből kapjon hírt az arra legilletékesebbtől. A galut zsidósága, mely teljesen egybe forrott már Palesztina felépítésének gondolatával és egész szívvvel állott mindig készen a jisiv szellemi és anyagi támogatására, igazi zsidó szeretettel várja Nahum Szokolovot.

Szokolov kolozsvári látogatásának programja

Nahum Szokolov, aki két hét óta a régi királyságbeli zsidóság vendége és akit bukaresti tartózkodása alatt Mihály király, a magas régenstanács tagjai, Maniu miniszterelnök, Mironescu külügyminiszter, Demeter Dobrescu főpolgármester külön kihallgatáson fogadtak, ma, vasárnap délben 12 óra 8 perckor érkezik Kolozsvárra a bukaresti expresszrel. Kolozsvár zsidósága nagy előkészületeket tett az élő zsidó nép nagy vezérének fogadtatására. Kolozsváron nemcsak a város, de az egész környék zsidósága ünnepelni kívánja Szokolovot, sőt igen sokan érkeztek meg a Maros- és a Szamos völgye távolibb városaihoz is. A pályaudvaron az egész város zsidósága várni fogja a nagy vendéget, akinek tiszteletére az elsőosztályú váróteremben ünnepélyes fogadtatás lesz, amelynek során az összes közületek szóinkai fogják üdvözölni Szokolovot és leányát, dr. Selina Szokolovot, aki édesatyját minden útján el-

kíséri. Vasárnap délután négy órakor Szokolov részt vesz a Jewish Agency erdélyi osztályának alakuló gyűlésén, amelyet az iparkamarában tartanak meg. Délután félhat órakor Szokolov fogadja a kolozsvári sajtó képviselőit, este félkilenc órakor pedig a megyeháza disztermében nagy nyilvános miting lesz, amelyen Szokolov fog előadást tartani Palesztina helyzetéről és a zsidóság új feladatairól. Szokolov és leányának kolozsvári útját a WIZO kolozsvári csoportja sem akarja kihasználhatlanul hagyni és a miting után a Salamon klub helyiségében teacostlyt rendez.

Nahum Szokolov és leánya hétfőn délig maradnak Kolozsváron. A hétfő déli vónattal Nagyváradra utaznak a vendégek, ahol Szokolov már ugyanaznap este tartja meg mitingjét. Nagyváradról Aradra és Temesvárra látogat el Szokolov és a Bányásági zsidóság hasonló nagyszabású előké-

november 30
szimfonia.
Közp. Hamburgból.
Modern katonazene.
n. 21: Közvetítő
Hamburgból.
e Richárd: A zene-
Közp. Frankfurtból.
seny.
seny. 20,55: Cigány-
zene.
akoztató zene, 20.
ságitók szindikátus-
ngorajáték, 22.20
agából. 20.30: Tót
zenekar. Mascagni:
sch: Farsangi szvit,
22: Közp. Prágából.
és Brünn. Egész
műsört közz.
zene.
nyű muzsika. 23
ett közz. 24: Közp.
no műsor. Utána
Ánczene. 20: Dalok
etek.
ember 1.
rek, kozmetika. 10.
telet. 12.25: Pontos
Utána az Operaház
hangverseny. 14.55:
ismertetése, 15. Az
operájának közz.
s. időjárásjelentés.
Rádió Szabadegye-
lja: Rössler Endre
ozai előadás. 18.50:
szterium előadása.
k. 19.30: Bodán
utánja, cigányzene-
marty emlékünnap.
járásjelentés. Majd
ngverseny. 22.45:
ekarának hangver-

(A cár országa
3 kötet 888 oldal)
nyvosztályában.

telb. Rt.
szám.
ad és Temesvárt
án, Alsófehérvár-
rei Takarékpénztár
s Hitel-rt. Szász-
nyösebben végez.
etéseket elfogad.

ek !!!
R 14.

születeket tesz a nagy vendégek méltó fogadására.

A Szokolov fogadtatását rendező bizottság ezúton is külön kéri azokat a

küldöttségeket, amelyek a pályaudvari fogadtatásban részt vesznek, hogy az elsőosztályú váróteremben legkésőbb háromnegyed 12 órakor megjelenni szivesked-

jenek. Itt említjük meg, hogy a Szokolov-mitingre a még megmaradt jegyeket a miting megkezdése előtt a váróteremhez hozták árúsítani.

ne panaszkodjanak a kormánynál az én esetem miatt.

Arabarát rendőrtiszték vizsgálóbizottság előtt.

Jeruzsálem, november 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Az angol parlamenti vizsgálóbizottság ülésén arabbarát állami tisztviselőket hallgattak ki, akiket az arab exekutív felkérésére idéztek meg. Lees kerületi tisztviselő, Noodi és Antonius másodtitkárok azt igyekeztek bizonyítani, hogy az arab notabilitások mindent megtettek a megszárlás megakadályozására és a kedélyek lecsillapítására. Lees szerint a zsidók provokáltak és támadták meg az arabokat. Sir Boyd Merriman kétségbevitte ezt az állítást és elmondta, Lees eltávolították titkári hivatalából kimondott arabbarát érzelmei miatt.

Jeruzsálem, nov. 30. — November 25-ikéről 26-ikára viradó éjszaka, a Haifa közelében a Romániából kivándorolt Katz tulajdonát képező 42 dunaméteres kiterjedésű narancs és banán ültetvény arab bandák elpusztították, az összes fákat kitépték. A kár óriási nagyságú. Több arabot letartóztattak a gyanu alatt, hogy részesek voltak az ültetvény elpusztításában. Katz kára meghaladja a 10 ezer fontot.

Palesztina zsidó főállamügyésze elleni merénylet a londoni alsóház és a jeruzsálemi vizsgálóbizottság előtt

Az angol kormány, a palesztinai kormány, sőt az arab executive is felháborodással tiltakozott a merénylet ellen

London, november 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Az angol alsóház tegnap délutáni ülésén Wedgwood ezredes meginterpellálta a garmatügyi minisztert a Norman Bentwich ellen egy arab rendőrtisztviselő által elkövetett merénylet ügyében. Norman Bentwich, — mint ismeretes, — Palesztina államügyészi méltóságát tölti be és zsidó volta miatt az arabok részéről évek óta meg nem szűnő támadások célpontja volt.

Lunn alminiszter válasza az interpellációra.

Lunn gyarmatügyi alminiszter azonnal válaszolt az interpellációra. A palesztinai főkormányzó jelentése szerint, — mondja Lunn, — az elmúlt vasárnap a jeruzsálemi kormányzó épületében Bentwich ellen a rendőrségnek egy arab tisztviselője merényletet követett el. A merénylet egy kis automata revolverből három tövést adott le, amelyek közül kettő célt tévesztett, míg a harmadik golyó az államügyész bal felső combjába furódott. A golyót operáció útján eltávolították.

„Örülök, — mondotta Lunn, — hogy Bentwich sérülése nem súlyos, ugyancsak örömmel közöltem, hogy Bentwich a hét végén valószínűleg ismét átveheti hivatalát. A merénylet le van tartóztatva.”

Wedgwood ezredes nincs megelégedve a válasszal.

Wedgwood ezredes nincs megelégedve a válasszal és kéri a minisztert, hogy miért nem nyújtott a palesztinai kormány kellő rendőri védelmet Bentwichnek és feleségének, akiket állandóan fenyegettek. „Történtek lépések abban az irányban, — kéri Wedgwood, — hogy a palesztinai rendőrséget megtisztítsák az olyan elemektől, amelyek kötelességüknek tekintik vagy zsidót ölni, vagy lehetővé tenni azt, hogy a zsidókat öljék. Milyen lépések történtek abban az irányban, — kéri továbbá Wedgwood, — hogy azokat is elérje az igazságszolgáltatás keze, akik ilyen merényletekre igatják és nemcsak azokat, akik, a tettet véghezviszik?”

Lunn alminiszter: A palesztinai főkormányzóság néhány héttel ezelőtt elrendelte, hogy Bentwichet rendőrök őrizték. A palesztinai rendőrség mindenbizonytal ki fogja nyomozni és le fogja tartóztatni azokat is, akik merényleteket uszítanak, — ha ez egyáltalán lehetséges lesz.

Boothby képviselő is beavatkozik a vitába és kéri a kormányt, hogy a zsidók elleni állandóan ismétlődő támadásokra való tekintettel hajlandó-e revideálni politikáját és a zsidók lefegyverzését beszűntetni?

Lunn válaszában kéri az alsóházat, hogy ne hágjanak a palesztinai vizsgálóbizottság munkája elébe.

Az arab executive felháborodása a merénylet miatt.

Jeruzsálem, november 30. — A Bentwich elleni merénylet a parlamenti vizsgálóbizottság előtt is szóba került. Az arab exekutív képviselői szemforgató demonstrációt rendeztek a merénylet ellen és azon voltak, hogy a merénylet fölötti felháborodásuknak adjanak kifejezést. W. H. Stocker arab exekutív ügyvédje „Mély felháborodásának” és „határtalan megvetésének” adott kifejezést a merénylet felett, amelyet ő a legélesebben elítél. Az arab exekutív összes képviselőit, — mondotta Stocker, — mélyen nyugtalanította az a kilengés és örülünk, hogy a merénylet célja nem sikerült. Az arab exekutív ezen érzelmeinek egy Chan-

cellor főkormányzóhoz intézett táviratában is kifejezést adott. Tegnap reggel egyébként egy arab delegáció kereste fel Bentwichet a korházban, — fejezte be beszédét Stocker. Utána a kormány nevében Preedin ügyvéd adott kifejezést a merénylet fölötti felháborodásának. Sir Boyd Merriman, a cionista exekutív képviselője is csatlakozott természetesen a Bentwich elleni orvtámadás felett kifejezett elítélő nyilatkozatokhoz.

Ezután Sir Walter Shaw, a bizottság elnöke emelkedett szólásra és a bizottság összes tagjai nevében a legélesebben megbélyegezte ezt a „borzalmas” megvetésre méltó, ostoba „gaztetet”. Az ilyen aktusok, — mondotta Sir Walter Shaw, — mítsem használhatnak ahhoz a közösségnek, amelyhez a merénylet tartozik, hanem ellenkezőleg csak kedvezőtlen színben állíthatják be a világ szemében e közösség ügyét. A bizottság nem vonja le a merénylet fölött ezt a konzekvenciát s úgy véli, hogy egy ostoba, felelőtlen személy tettével áll szemben.

Jeruzsálem, november 30. — Sir John Chancellor, Palesztina főkormányzója tegnap délelőtt meglátogatta a korházban Norman Bentwichet és örömeinek adott kifejezést afölött, hogy ez a felháborító merénylet a főállamügyészre komolyabb következmények nélkül maradt.

Nyomában az összeesküvőknek.

A zsidó távirati iroda értesülése szerint a merénylet ügyében a palesztinai rendőrség arra a meggyőződésre jutott a nyomozás során, hogy a merénylet Tabek rendőrtisztviselő egy szervezett banda megbízásából járt el. A vizsgálat már olyan nyomokat fedezett fel, ebben az irányban, amelyek a fentebbi feltevést kétségtelenné teszik. Hír szerint a palesztinai kormány tagjai, sőt Chancellor főkormányzó és Luke helyettes kormányzó is fenyegető leveleket kaptak az utóbbi időben, olyanokat, mint amint Bentwichnek küldtek a merénylet előtt néhány nappal. Palesztinában remélik, hogy a kormány egyik tagja ellen elkövetett merénylet az arab anarchikus tendenciák elleni erőfeszítésre fogja ösztökélni a palesztinai kormányt.

Bentwich levele a béke érdekében.

Az elmúlt vasárnap este Bentwichnek bevezető beszédet kellett volna tartania, Schorr professzor, a híres zón-

goraművész és zeneszerző előadásához. Bentwich a merénylet következtében nem mehetett el a héber egyetem aulájában megtartott estélyen, ehelyett a helyett azonban levelet küldött, amelyet dr. Magnes az egyetem rektora felolvasott a publikum előtt. „Semmi komolyabb dolog nem történt, — írja leveleiben Bentwich, — és ha az, ami történt, hozzá fog járulni a béke utjának egyengetéséhez, úgy az nagyon jó lesz. Meg vagyok győződve róla, hogy meg fogjuk, mert meg kell, hogy találjuk a békéhez vezető utat. Minél előbb megszűnnek a kölcsönös vádaskodások, annál hamarabb fog a béke bekövetkezni. Kérek mindenkit, ne tiltakozzanak és

„A mai nappal a tótok és csehek együttműködése végleg megszűnt”

Menthetetlenül elsöprik a tótok azt, aki függetlenségi harcuk útjába áll

Prága, november 30. A „Slovak” mai vezércikkében ezeket írja: A tót néppárt becsületesen levonta a Tuka-per konzekvenciáit és kilépett a kormányból. A párt tudja a kötelességét az autonómiáért harcot fog folytatni. Az új kormány megalakítására irányuló kísérletnél a tót néppárt azon feltételt szabta a kormányhoz való csatlakozásáért, hogy a pittsburgi szerződést becikkelyezzék a köztársaság alkotmányába. A párt követelését visszautasították, ezért a párt visszalépett a tárgyalásoktól. A prágai kormány eljárása megmutatta, hogy a tótokkal nem törődik. Ezért a tótok a maguk erejére vannak utalva, mert minden jelszó, amely a cseh-tót testvériségre vonatkozik, rögtön elveszti erejét, amint a cseh kapitalizmus, vagy szocializmus hatalmi pozíciójáról van szó. A prágai szociáldemokraták és a kapitalisták kesztyűt dobtak a tótoknak. A tótok felveszik a harcot, tekintet nélkül annak következményeire, amelyekkel a

küzdelem a köztársaságra járhat. A mai nappal a tótok és a csehek együttműködése végérvényesen megszűnt. A tótok az ellenzéki útjára tértek és aki függetlenségi harcukban utjukba áll, menthetetlenül elsöprik. A leleplező cikk az egész külpolitikában nagy feltűnést keltett.

Lajstromozták a kisántant döntőbíróági szerződést

Genf, nov. 30. A kisántant májusban kötött döntőbíróági szerződését ma Csehszlovákia a népszövetségnek lajstromozta. Ezzel együtt Csehszlovákiának 8, Romániának 3, Jugoszláviának 5 döntőbíróági szerződése van lajstromozva a Népszövetségnek.

Hogyan kell felbélyegezni a fuvarleveleket

Bucuresti Bukarest, nov. 30. A CFR vezérigazgatósága a következő rendeletet bocsátotta ki a fuvarlevelek felbélyegzése ügyében. Tízezer kilogramtól 15 ezer kilogramig 33 lej, 15 ezer kg-tól 20 ezer kilogramig 59 50 lej, 25 ezer kg-tól 30 ezer kilogramig 79 50 lej, 30 ezer kilogramtól 35 ezer kg-ig 86 lej, 35 ezer kg-tól 40 ezer kilogramig 106 lej értékű bélyeg alkalmazandó. A fuvarlevél első példányára és egy 25 banis statisztikai bélyeg a másodpéldányokra, teljesen függetlenül attól, hogy az első példány hány kg. után van kiállítva. Kisebbsz szállítások után 7 lejes bélyeg jár az első példányra és 7 lejes a duplikátra.

Hajfestés

„KOMOL” párisi hajfestőszer 18 természetes színárnyalatban létezik. Ezzel öszülő haját 15 perc alatt a legnagyobb biztonsággal az eredeti színére festheti vissza. Kérje a „KOMOL”-t az Ön fodrászánál. Vezérképviselő: Oradea, Str. Delavrancea 28. L., ahonnan díjtalan prospectust kaphat.

SOKOLOV-MITING

december 1-én, vasárnap este 8 és fél órakor

a Prefektura nagytermében

Sokolov, a Jewish-Agency és a Cionista Világszervezet elnökének nagyszabású előadása

PALESZTINÁRÓL

Jegyek a Keren Kajemeth javára történő megváltás ellenében átvehetők a Keren Kajemeth irodában Str. Baron L. Pop 10., első emelet.

Jewish-Agency konferencia

vasárnap délután 4 órakor az Iparkamara disztermében.

LITHYNIA

A paptamási LITHYNIA ásványvíz a vese, gyomor, hólyag és epebajok egyetlen gyógyszere.

Üdit! Kapható mindenütt. Gyógyít! Főlerakat: MOSA FERENC CLUJ, Strada Avram Jancu 18. szám.

Fizetés-keptelenségeket gyorsan egyeztet

Hirsch Dávid BRASOV

Str. Portii (Kapu-utca) 31.

Megbizathatóságáról 33 év óta előnyösen ismert. Iparigazolványos kereskedelmi ügynök.

London, rint az Egy középállamáséklet, Erős lantából és mérték. A aranyu hav

Galac

Bucuresti rosát borsal lomban. Teg egy eddig Constantin előbb két lottó elő és csétlen adót el a földön.

Az a boml A Daily He

London, no tegnap esti niszterelnök ismertette a törvényhozási arra kérte a frakciót, hogy tok fontosságú rövidségére va akadályokat a vitát igyek minimumra cs A Daily Ex

Hatalm ko

Bucuresti-B délelőt nyílik niai diákság több ezer kg lével. Több k viselője is bej való részvétel kan ma délelő kal az intézk amelyeket a r foganatosít a vezető utvona hatalmi csapa

A vilna

Budapest, n egyre fokozód a vilnai zsidó budapesti Mag en lelkesülő t utatóeste óta ölti meg a sz Alex Stein, vil latt álló társtu sidó kulturális an felvonulna

Ampo

legszebb k Nagy ELECT

Hotel C

Amerikában váratlanul kemény tél állott be

London, nov. 30. Newyorki jelentés szerint az Egyesült-Államok délkeleti és több középállamában erősen alászállott a hőmérséklet. Erős fagyot jelentenek a georgiai Atlantából és Savannából, ahol éjjel 15°-ot mértek. A Rocky Moentains-ben olyan nagyarányu havazás indult meg, hogy a középső

vasútvonalon a forgalmat csak a legnagyobb nehézségekkel tartották fenn. A legnagyobb hóviharokat a Missisipi középső vidékéről jelentették, Clington, Davenport és Burlingtonból, ahol a váratlanul támadt igen kedvezőtlen időjárásnak emberáldozatai is vannak.

Galacsn a nyílt utcán agyonlőtték az adótárnokot

A gyilkos az üldöző rendőrt is megsebesítette

Bucuresti-Bukarest, nov. 30. Galac városát borszalmis gyilkosság tartja izgalomban. Tegnap este Gredina Verde utcán egy eddig ismeretlen egyén megtámadta Constantin Georghiu adótárnokot, akire előbb két lövést adott le, majd tört rántott elő és azzal hátbaszurta a szerencsétlen adótisztviselőt, aki véresen terült el a földön. A lövések zajára elősietett

Eftimie Nicolae közrendőr, aki a gyilkost üldözőbe vette. A gyilkos, menekülés közben, öt lövést adott le üldözőjére, amelyek közül egy eltalálta a rendőrt, aki könnyebben megsérült. A merénylőnek nyoma veszett. A városban nagy izgalom uralkodik. A rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a tettes felderítésére.

Az angol munkáspárt baloldali szárnya bomlással fenyegeti a párt egységét

A Daily Herald szerint a munkáspártban támadt egyenletlenség nem komoly jelentőségű

London, november 30. A munkáspárt tegnap esti értekezletén Macdonald miniszterelnök beszédet mondott, melyben ismertette a kormányra váró legközelebbi törvényhozási munkát. A miniszterelnök arra kérte a párt baloldali szárnyát kitevő frakciót, hogy az előterjesztendő javaslatok fontosságára s a rendelkezésre álló idő rövidségére való tekintettel ne gördítsenek akadályokat a törvényhozási munka elé s a vitát igyekezzenek a legszükségesebb minimumra csökkenteni.

A Daily Express szerint a kormányzó

párt kedden, vagy csütörtökön folytatja értekezletét. Ezen az új értekezleten döntének a szélső baloldali vezérek ellen benyújtott kizárási indítványok tekintetében. Politikai körökben a teendő lépéseket hosszasan mérlegelik, mert attól lehet tartani, hogy az öt szélső baloldali vezető politikai kizárása esetleg magával hozhatja az egész független munkáspárt kiválását.

London, november 30. A Daily Herald cáfolja a lapok azon hírért, hogy a munkáspártban támadt egyenletlenség olyan jelentőségű lenne, mint ahogy beállítják.

Hatalmas karhatalmat koncentráltak a konstancai diákkongresszusra

Bucuresti-Bukarest, november 30. Ma délelőtt nyílik meg Krajovában a romániai diákság országos kongresszusa, több ezer egyetemi hallgató részvételével. Több külföldi diákszervezet képviselője is bejelentette a kongresszusra való részvételét. A belügyminisztériumban ma délelőtt megbeszélés volt azokkal az intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek a rend fenntartása érdekében foganatosít a kormány. A Krajovához vezető útvonalon és Bukarestben karhatalmi csapatokat összpontosítottak,

hogy minden esetleges rendbontásnak elejét vegyék. A diákság vezetői egyébként Maniu miniszterelnök és Ionitescu belügyi alminiszter előtt formális garanciát vállaltak arra, hogy a kongresszus a legcsekélyebb rendzavarás nélkül fog lefolyni.

Kolozsvárról tegnap délelőtt mintegy ezer főnyi diákcsoport utazott el a krajovai kongresszusra. Az indulás idején mintegy száz főnyi rendőrkülönítményt dirigáltak az állomásra, rendzavarás azonban nem történt.

A vilnai zsidó szintársulat nagy sikere Budapesten

Budapest, november 30. Az őszinte, egyre fokozódó siker jegyében folynak a vilnai zsidó szintársulat előadásai a budapesti Magyar színházban. E nehezen lelkesülő főváros zsidósága a bemutatáste óta napról napra zsufolóság ölti meg a színházat, megérezvén az Alex Stein, világhírű rendező vezetése alatt álló társulat által képviselt nagy zsidó kulturális értéket. A nézők sorában felvonulnak sokan, a zsidóságon

kivülállók is többek között feltűnés kelt a keresztény egyház egy magasrendű funkcionáriusa, aki a vilnaiak minden előadását megtekinti. Jelentős erkölcsi és anyagi siker a néhánynapos vendégtájk eredménye, erről beszélgettünk Alex Steinnel, a vilnaiak nagynevű igazgatójával, aki a következőket mondotta:

„Meg vagyok elégedve budapesti vendégtájkunk eredményeivel, minthogy a felénk áradó lelkesedéssel azt vélem kiolvasni, hogy sikerünk nem az exotikum kétes értékű hatásában, hanem zsidó és emberi művészetet nyújtó színtársulatunk tiszta törekvéseiben rejlik. Nagy kár, hogy itt csak egész rövid ideig maradhatunk, mert így csak izelítőt adhattunk a pesti színházi közönségnek, melynek izlése és kulturája fejlett a zsidó színirodalom remekeiből. Annyit azonban mindenesetre elértünk, hogy a pesti zsidóknak, kik távol élnek a lengyel, orosz zsidó népcentrumoktól, megmutattuk északi néptestvéreik vágyait, elmélyült gondolat vilá-

gát, vallásos misztikummal telített érzéseit. A közönség együttérzését tüzes fluidumként sugározott felénk a színpadra és nagy öröm részemre, hogy ugyyszólván „terra incognita”-t sikerült meghódítanunk. Társulatom december 1-én indul Prágába, én azonban még 10 napig Pesten maradok és bevárom a Magyar színházban színrekerülő, álta-

lam rendezett Berger: Az özönvíz című amerikai darab bemutatóját”.

E premier elé élénk kíváncsisággal néz Budapest színházi világa, mert a darab érdekes, de igen nehéz rendezői problémáinak megoldását Alex Stein expresszionista velleitásu, nemes kulturájú rendezői tehetségétől várja. (H. F.)

Még mindig nincs megegyezés a pártok között az osztrák alkotmányreform kérdésében

Schober kancellár nagy megnyitó beszédet mondott a nemzetközi rendőrség szikratáviróforgalom megnyitóján

Bécs, november 30. Az alkotmányreform ügyében tegnap este pártközi megbeszélések folytak, majd ismét az albizottság tartott ülést. A nehézségeket még nem sikerült kiküszöbölni.

Az alkotmányreform albizottságát délutánra ülésre újból összehívták s közben a pártok vezetőinek egymásközi tárgyalásai a délelőtti és délutáni folyamán is tovább folynak.

Bécs, november 30. A nemzetközi rendőrségi szikratáviróforgalom megnyitóján Schober kancellár üdvözölte az intézményben résztvevő külállamok szikratáviró állomásait s annak a reményének adott kifejezést, hogy az új intézmény a szolgálatot közelebb viszi feladatai megoldásához. Az unióban egyelőre Németország, Csehszlovákia és Lengyelország rendőrségi szikratávirói vesznek részt Ausztrián kívül, de az intézmény hatásköre kiterjed Svájcra és Danzigra is. Mint beavatott helyről

közltek az unió reméli, hogy a közelnapokban Magyarország és Románia is be fogják jelenteni csatlakozásukat, mert már mindkét állam rendelkezik azokkal a technikai eszközökkel, amelyeknek megléte az intézmény igénybevételéhez szükséges.

Mussolini unja a dicshimnuszokat

Róma, nov. 30. Ma nyitották meg az ország parlamentét. A megnyitó ülésen Mussolini beszédet mondott és általános elképedésre kérte a képviselőket, hogy hagyják már abba az állandó dicshimnusz-zengést, mert a kormány az izléstelen dicserőteket szgyelli. Inkább alapos, nyílt megvitatás tárgyává tegyék a napirendre kerülő ügyeket. A képviselőház nagy tetszéssel magáévá tette a miniszterelnök kérelmét. A képviselőház elnöke ezután bejelentette Umberto trónörökös eljegyzését a belga hercegnővel.

A MATILD-víz

borral keverve a legkellemesebb italt ad

Ampolna, gömb

legszebb karácsonyi ajándék.

Nagy választék!

ELECTRICA Cluj.

Hotel Central épület.

1929 december 1

k a kormányánál az

arát rendőrtisztek a

ó bizottság előtt.

ember 30. (Az Uj

) — Az angol par-

zottság ülésén arab-

selőket hallgattak ki,

sekutív felkérésére

s kerületi tisztviselő,

nius másodtitkárok

nyitani, hogy az arab

ent megtekint a mé-

vezésére és a kedé-

a. Lees szerint a

és támadták meg

yd Merriman két

állítást és elmondta,

titkári hivatalából,

it érzelmei miatt.

30. — November

radó éjszaka, a Hai-

mániából kivándorolt

képező 42 dunam

és banán ültetvényt

szították, az összes

ar óriási nagy. Több

s a gyanu alatt, hogy

ültetvény elpuszti

a meghaladja a 10

ek együtt-

nt“

arcuk utjába áll

agra járhat. A mai

esehek együttműkö-

megszűnt. A tótok az

rték és aki függet-

jukba áll, menthe-

leleplező cikk az

ny feltűnést keltett.

a kisántant

szereződést

kisántant májusban

szereződését ma Cseh-

égnél lajstromozta.

rovákianak 8, Romá-

nak 5 döntőbírósi

omozva a Népszö-

elbélyegezni

veleket

nov. 30. A CFR

vetkező rendeletet

velek felbélyegzése

amtól 15 ezer kilo-

zer kg-tól 20 ezer

25 ezer kg-tól 30

lej, 30 ezer kilo-

g 86 lej, 35 ezer

ig 106 lej értékű

a fuvarlevél első

banis statisztikai

okra, teljesen füg-

első példány hány

Kisebbségi szállitma-

g jár az első pél-

likátra.

NIA ásványvíz

epébajok egyetlen

zere.

ntt. Gyógyít!

RENC CLUJ,

cu 18. szám.

geket

eztet

Dávid

0 V

utca) 31.

óta előnyösen

nyos kereske-

ék.

Ciupe Aurel képkiallítása

A kolozsvári szépművészeti iskola tanárának: Ciupe Aurélnak, önálló képkiallítása nyílik meg ma, vasárnap délután a kolozsvári vármegyeház üvegtermében. Egy képkiallítás, mely a világ bármelyik művészeti gócpontjában méltó feltűnést keletene. Az érzéki szépek és a szubtilis lelkiségnek megkapó varázsa vonul végig ezeken a képeken. Hangsúlyozottan így kell mondanunk: varázsa, mert minden közegett elmélyülés és kritikai szempont nélkül is hatnak. Hatnak a kompozíció tökélyével, a színek finom, sokszerű, rafinált harmóniájával. Van egy portréja, (Tanulmányfaj) mely goyai klaszicitásával, egyszerűségében is csaknem tökéletes szépségével az erdélyi művészet legjelentősebb produktumai közé emelkedik.

Ciupe lelkiségének egyik legbeszédesebb bizonyítéka az, hogy csodálatos melegséggel festi az emberi szemeket. Ezek a szemek élnek, egész külön életet élnek: („Arlekin” című képét kell csak megnézni) merengés, bánat, szenvedély és szenvedés tükröződik bennük.

„Két figura” című képe modern, Monet és Manet iskolájára emlékeztető hatásokkal hívja fel a szemlélő figyelmét; egyáltalán nem megépe, hogy ezzel a képével díjat nyert ez a kiváló piktor.

Tájképei közül különösen a Honfleur kikötőjéről festett képek kötik le a szemlélőt. A normandiai ég szürke komorlagát, az északi kikötővárosok ónos mélabuját olyan megragadó művészettel érzékelteti Ciupe, hogy ez egymagában elegendő volna művészi kvalitásainak teljes elismerésére. Erdélyi tájakról festett tájképei a színeknek annál élőbb, élénkebb gazdagságával tárnak elénk. A költői elemek dominálnak ezeken a képeken; a leglátványosabb színezetű impressziók az expresszió festő-lélek álmaival. Akvarelljei szingardagságukkal, a vonalak és formák változatosságával kötnek le. Általában Ciupe meszeszenen önkritikával, kifinomult ízlésének teljességével válogatta össze tárlatának anyagát, — úgy, hogy problematikussá értékű képekkel nem is szerepel. Amit kiállított, az mind magas árfolyamon értékelhető művészi munka. A kritika nem tehet egyebet, mint ezt szigorú objektivitással megállapítja, abban a feltétlen hitben, hogy a közönség elismerése teljesen igazolni fogja a kritikust.

A kiállítás ma délután nyílik meg és tíz napon keresztül marad nyitva. A kiállítás egész napon át nyitva van és díjlanul megtekinthető. (s. i.)

Értesítés!

Megnyílt Bukarestben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hiedg- és melegvíz. Lift fürdő és telefon áll a vendégekrendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel!

„Venetia-szálloda” vezetésége Moisescu tulajdonos

— **Házösszeomlás Marseillesben.** Párisból jelentik: Tegnap délután Marseillesben összeomlott két egymásba épített ház. A katasztrófa pillanatában a két házban összesen husz ember tartózkodott, akik közül eddig csak egy férfi holttestét sikerült a romok közül kiásni.

— **A vatikáni állam nem kap külön jegybankot.** Rómából jelentik: Az utóbbi napokban ismét az a hír került forgalomba, hogy a vatikáni állam külön jegybankot kap. A Vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano cáfolja ezt a híradást, mondván, hogy a szentszék nem foglalkozik ezzel a tervvel és továbbra is fenntartja a valutaközösséget Olaszországgal.

A szovjetkormány halállal fenyegeti meg Csicserin arra az esetre, ha nem tér azonnal vissza Moszkvába

Milano, november 30. A Stampa moszkvai tudósítójának jelentése szerint a szovjetkormány Csicserin külügyi népbiztost is halálküntetéssel fenyegette meg, ha nem tér vissza haladéktalanul Moszkvába. A szovjetkormány tudvalevően néhány nappal ezelőtt rendeletet adott ki, amelyben halálbüntetéssel sújtja mindazokat a külföldi orosz diplomatákat és hivatalnokokat, akik első hívásra nem tesznek eleget a moszkvai parancsoknak és nem

térnek vissza Oroszországba.

Ezt a rendeletet a Besszedovszki-ügy kapcsán adták ki.

Csicserin, mint ismeretes, már hosszú idő óta Németországban tartózkodik, még pedig azzal az ürüggyel, hogy kezelési sulyos cukorbetegségben szenved.

A Stampa szerint most Csicserin is megkapta a visszahívó parancsot és miután nem tett eleget az első felszólításnak, a jelenleg

Németországban tartózkodó Karachan helyettes külügyi népbiztos külön is felkereste és figyelmeztette őt magatartása sulyos következményeire.

Csicserin azt válaszolta Karachannak, hogy egyelőre nem hagyhatja el Wiesbadent, mert a kura szempontjából okvetlenül maradnia kell. Karachan azzal távozott főnökétől, hogy ebben az esetben a moszkvai kormány őt is halálra ítéli.

Byrd csak tegnap fedezte fel az északi sarkot, de Amerika máris annektálni akarja

Byrd repülőgépes sarkvidéki expedíciója kitűnően sikerült

A washingtoni kormány jegyzékét intézett Angliához a sarkvidék birtokbavétele érdekében. Byrd fizennyelő órai repülés után visszatért az expedíciós bázisra. Nagykiterjedésű, eddig ismeretlen terület felett repült el Byrd

London, november 30. A Times newyorki tudósítója jelenti, hogy Byrd repülőgépes expedíciója négyezer méter magasságba emelkedett a Déli Sarkvidék felett. A déli sarkpont gleccserheggyekkel körülvett magas fensík s ennek megközelítése csak magasba emelkedéssel sikerült. A repülőgép utasai, hogy azt a magasságot elérhessék, élelmiszereik egy részét ledobták a gépről. A lap közli, hogy Byrd sikere felett Hoover elnök örömeinek adott kifejezést s intézkedett, hogy szerencse-kívánatait azonnal juttassák el Byrdhez Little-Amerikába.

A Morningpost értesülése szerint a wa-

shingtoni kormány jegyzékét intézett Angliához a Byrd által felfedezett területek birtokbavétele ügyében. Amerika a területeket a felfedezés jogán és a Monroe doktrína alapján igényli. A lap hozzáfűzi azt az amerikai szakörökből származó értesülést, hogy az ujonnan felfedezett területeken bizonyára igen gazdag ásványtelepek lesznek találhatóak, a melyek kiaknázása Amerikának hasznára lehet.

Newyork, nov. 30. A Newyork Times szerkesztősége közli, hogy Byrd repülőgépes expedíciója greenwichi időszámítás szerint hajnalban 3 óra 29 perckor startolt az expedíció little-amerikai bázisáról a Déli sarkra.

Byrd 18 órai repülés után visszatért az expedíciós bázisra s ez idő alatt a repülőgép több, mint kétezeröt száz kilométert tett meg. A lap szerkesztősége délután 5 óra 30 perccig állandóan vette a repülőgép szikratávírójáról leadott újabb és újabb jelentéseket.

A Newyork Times közli, hogy Byrd első repülő, felderítő útja kitűnő eredménnyel végződött. A repülőgép ópségben visszatért az expedíciós bázisra. Byrd nagykiterjedésű eddig fel nem derített és át nem kutatott terület felett repült át. Az expedíciós repülőgép minden tekintetben beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

Kína és Szovjetország között még nem indultak meg a közvetlen tárgyalások

Hamisaknak bizonyultak azok a hírek, melyek szerint Kína a népszövetséghez fordult volna. Újabb halálos ítéletek Oroszországban

London, nov. 30. A lapokhoz érkezett jelentések szerint még nem kezdődtek meg a tárgyalások az oroszok és kínaiak között.

A konfliktus likvidálásáról érkezett hírek a Reutter távirati iroda szerint is annyira ellentmondók, hogy valóban néhez megállapítani, hogy ebben a kérdésben az utóbbi két napon milyen jelentőségű előhaladás történt.

A japán lapok megállapítják, hogy Kína eddig nem terjesztett még elő kértét a Népszövetséghez s nem kérte a

hatalmak intervencióját sem. Amit e tekintetben az európai sajtó irt, nem egészen fedi a tényeket, mert Kína megbízottai csak érdeklődtek a hatalmak fővárosaiban és Genfben anélkül, hogy a nankingi kormány részéről bármily jegyzék, vagy petíciót előterjesztettek volna.

Tokiói megállapítás szerint a chabarovszki rádióállomás tényleg közölte a közvetlen tárgyalások megindulásának valószínűségét, de még azt sem lehet tudni, hogy vajjon a két szembeálló fél közül melyik kezdeményezi ezeket a köz-

vetlen tárgyalásokat.

London, november 30. Moszkvai jelentés szerint Krimyben újabb halálos ítéleteket hirdettek ki. Az elítéltek közül három kereskedő, akik ellen az volt a vád, hogy az adófizetés megtagadására és ellenforradalmi szervezet alakítására indítottak agitációt. A kereskedőkkel szemben kimondották a vagyonelkobzást is. Halálra ítélték még hivatalos mulasztás miatt az állami bank vezető főnökét s a bank főtisztviselői közül többeket 1-15 évi szabadságvesztés büntetéssel sújtották.

Harangok zúgása, kórusok és zenekarok hangjai mellett hagyták el a francia és belga csapatok a megszállott Rajna-területet

A késő délutáni órákban már egyetlen francia katona sem tartózkodott a második zóna területén

Berlin, november 30. Koblenzben a franciák kiűrtették a kaszárnyákat és visszahátráltak a főkörmányszági épületet. Holnap bevonják a középületekről a francia zászlókat s este az utolsó francia katona is elhagyja a várost. A megszállás felszabadulás örömeire tartandó holnap éjszakai ünnepeken a porosz kormány részéről Becker közoktatásiügyi miniszter mond beszédet. Az ünnepség után küldöttség koszorut hoz Berlinbe s leteszi Stresemann sírjára. — A nagyobb német rádióállomások közvetítik éjjeli tizenkét óra után Koblenz és Aachen városok felszabadulási ünnepeit.

Berlin, november 30. A rajnai megszállott zóna kiűrtése ma délután befejeződött. Aachen—Koblenz és a Rajna közötti területen kétféle főnyi német lakosság szabadult fel a megszállás alól. A koblenzi főhadiszállás előtt ma délen 12 órakor ment végbe az utolsó őrsváltás. Ez alkalommal a Rajna-bizottság elnöke és a parancsnokló francia tábornok jelenlétében vonták be a főhadiszállás palotá-

járól a francia lobogót. A zászló-bevonásnál egy század is jelen volt. A megszálló csapatok ezután átvonultak a városra, majd a moseli pályaudvarra vonultak, ahol nagy tömeg nézte végig a megszálló csapatok távozását. A csapatok távozása előtt a parancsnokló tábornok látogatást tett a hatóságok vezetőinél és annak a reményének adott kifejezést, hogy a megszállott területek kiűrtése nem fog alkalmul szolgálni arra, hogy a lakosság bosszura gondoljon azokkal szemben, akiknek a megszállás alatt tanúsított viselkedése esetleg erre okot is szolgáltatott volna.

A kora délutáni órákban a megszálló csapatokat a pályaudvaron álló katonavonatokba vágonpírozták és ideiglenes rendeltetéssel Metzbe irányították.

Aachenben a belga megszálló csapatok már a délelőtti órákban befejezték a kiűrtést, annak ellenére, hogy e kiűrtési műveletek végrehajtásának terminusa csak éjjel 12 órakor járt le. A késő délutáni

órákban már egyetlenegy idegen katona sem tartózkodott a második zóna területén. Tegnap éjjel tizenkét órakor pedig az összes rajnamenti városok templomaiban megszólaltak a harangok a kiűrtés örömeire. Az összes német rádió-állomások közvetítették a kiűrtés alkalmával tartott ünnepi beszédeket és a kórusok és zenekarok örömdalait.

— **Újévre több angol szocialista politikust a „lord” címmel tüntettki az angol király.** Londonból jelentik: Az újévi kitüntetések alkalmával számos vezető szocialista politikusként a „lord” címet fogja ajándékozni az angol király. A kitüntetések, melyek a munkáspárti kormány indítványára történnek, főleg azt a célt szolgálják, hogy a lordok házában is megfelelő képviselést nyerjen a munkáspárt, mert eddig csak tizenhárom képviselője van a pártnak az angol felsőházban.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12
Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

December 8-án lesznek a konferenciális választások Kolozsváron. Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportja közhírré teszi, hogy a f. évi konferenciális delegátusválasztások 1929 évi december hó 8-án, vasárnap lesznek megtartva d. e. 9 órai kezdettel, a Szövetség helyiségében, Str. Baron L. Pop 10.

Avatás a temesvári műegyetemen. A temesvári műegyetemen a napokan avaták építésmesterré Devecseri Lászlót, Devecseri Emil kolozsvári építésmérnök fiát. A tehetséges fiatal építésmester továbbra is dr. Bohajl és Devecseri építészeti cégnél fog működni.

Aldott állapotban lévő nők és ifju anyák, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern gyógyítás főképp viselője a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Budapesti szocialisták gyűlésén tegnap záptojásokat dobta Payer szocialista vezérre. Budapestről jelentik: A budapesti szocialdemokrata párt tegnap este négy helyen is gyűlést rendezett, melyek után a tömeg szétoszlásánál tüntetésre került a sor. Amint később kiderült a tüntetésre az adott okot, hogy a Sándor-utcai régi képviselőházban tartott gyűlésen Payer képviselő, pártvezér ellen a gyűlés tagjainak egyrésze tüntetett és záptojásokat dobált feléje. A tojásdobások közül néhányat a rendőrség letartóztatott.

A német határon is letartóztatnak egy kémkedő lengyel vámhivatalt. Berlinből jelentik: Benthon vasútállomáson tegnap német rendőrhatalóságok letartóztatták a lengyel vámhivatal vezetőjét, megkísérelt kémkedés címén. A benthoni lengyel konzul a letartóztatott hivatalnok szabadonbocsátását kívánta, de a német rendőrség közölte, hogy addig választ erre a kérdésre nem adhat, míg a vizsgálatot le nem folytatja. Az egész ügy feltűnően hasonlít a magyar-osehszlovák határon pár hónap előtt történt Pechau-ügyhöz.

A Nobel-békedijra ezidén senkit sem tart edemesnek a svéd akadémia. Londonból jelentik: Stockholmi jelentés szerint a Nobel-díj bizottság úgy határozott, hogy az 1929-es békedíjat az idén nem adja ki. A tavalyi békedíj sem került kiadásra.

Betörték a nagyszebeni római katolikus parochiára. Nagyszebenből jelentik: A hét egyik napján, az éjszakai sötétség leple alatt ismeretlen tettesek átkulccsal betörték a nagyszebeni római katolikus parochiába, ahonnan egy maszsziv aranykeresztet vittek el magukkal, mely tizenhat briliánskövel volt kirakva. A kereszt százezer lej értéket képviselt. A tettesek ellen megindították a nyomozást.

Véres szerelmi dráma egy bukaresti utcán

București-Bukarest, november 30. A Str. Noua utcában ma délelőtt véres szerelmi dráma játszódott le. Izidor Finkelstein bukaresti magántisztviselő két revolverlövésvel életveszélyesen megsebesítette Herskovits Sára tisztviselőnőt. A lány, aki Finkelstein menyasszonya volt, három nappal ezelőtt felbontotta az eljegyzést. A fiu hiába próbálta menasz-

szonyát elhatározásának megmástitására bírni. Ma délelőtt a Noua utcában találkoztak egymással. Finkelstein ismét kérélni kezdte a lányt, hogy másítsa meg elhatározását, majd midőn ez hajthatatlanak mutatkozott, előrántotta revolverét és kétszer a leányra lőtt, Herskovits Sárát haldokolva szállították be a kórházba. A merénylet letartóztatták.

Nyolc évi fegyházra ítélték az apagyilkos százfenesi parasztleányt

Cluj-Kolozsvár, november 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Rendkívül izgalmas pert tárgyalt ma a kolozsvári törvényszék Decusara tanácsa. Takács István apagyilkossággal vádolt százfenesi husz éves parasztleányt a vádlottak padján.

A husz éves legény ez év júniusában illuminált állapotban egy fadoronggal fejbekolintotta apját, hetvenéves Takács Györgyöt, aki egy heti szenvedés után behalt sérüléseibe.

Takács György gonosz ember hírében állott falujában és szörnyű kegyetlenséggel bánt feleségével, aki tizen-negy gyermeket hozott a világra. Gyermekait sem kímélte meg gonosz kegyetlenségeitől, és anyjával együtt elűzte őket a házból és a faluból. Csak a legkisebb fiával, Pistával szemben tanusított megkülönböztetett magatartást és csak őt türte meg maga mellett. A Pista fiuval is csakhamar konfliktusba keveredett Takács György, miután kényszerházasságot erőszakolt a fiura, aki bár más leányt szeretett el kellett vegye apja választottját, akinek 180 ezer lejes hozományát az öreg Takács saját céljaira akarta felhasználni. Később a fiu valóni akart, de a válóperhez azonban szükség volt az apa hozzájárulására is, miután a Pista fiu még kiskoru volt. Takács György hallani sem akart a válásról. Takács Pista energikusan ellenkezett apja akaratával és mindent elkészített a válóper benyújtására. Abban a reményben, hogy meg fogja tudni puhítani apjának szívét, Magyarfe-

nesre gyalogolt, ahol ünnepélyesen megkérte első szerelmének kezét. Jegygyűrűt adott a leánynak és nagy boldogsággal mesélte el falubelijeinek, hogy megtalálta régi szerelmét. Másnap Nagyilondára utazott és utközben Kolozsvárron kedvesével találkozva, elmondotta neki, hogy apja vétot kiált a házasság ellen. A leány visszaadta a fiunak jegygyűrűt, aki betért egy korcsmába, ahol alaposan leitta magát. Részeg állapotban került haza a fiu és miután az éjszakai sötétségben csukott kapura talált apja házában, a csürben akarta eltölteni az éjszakát. Amint belépett a csürbe, ott találta apját is, aki szitkokat szórt a fiura és ütlegelni kezdte. A koromsötétségben történt verekezés közben a részeg fiu egy fadoronggal súlyos ütést mért apja koponyájára, aki tíz napi szenvedés után behalt sérüléseibe. Az apagyilkos fiu eltűnt a faluból, de két hétre rá lelkiismeretének parancsára jelentkezett a kolozsvári rendőrségen, ahonnan átkísérték az ügyészségre. A mai tárgyaláson dr. Ilea Liviusz főügyész vádbeszédjében mefontolt szándékkal elkövetett apagyilkosság címen emelt vádat és kérte a vádlott súlyos megbüntetését.

A védelmet dr. Giurgiu János és dr. Muica János ügyvédek látták el. A törvényszék 8 évi fegyházra, 10 évi hivatalvesztésre és 10 évre politika jogok elvesztésére ítélte az apagyilkos Takács Istvánt. Az ügyész és a védelem egyaránt megfelelezték az ítéletet.

A Korunk decemberi száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk decemberi számából a következő cikkeket emeljük ki: Szalontai Rezső: Uj arcu magyarok. Dienes László: Az orosz tervgazdaság. Nádass József: A magyar falu vallsága. Kodolányi János: Fiatal magyar költők sereg-szemléje. Falus Ervin: Imperializmus és ellenforradalom Kinában. Mária Béla: A mai olasz irodalom. Körösi Sándor: Amerika visszavándorol Európába. Stb. A szépirodalmi részben Balázs Béla és Erg Agoston egy-egy novelláját találja az olvasó. A Kulturkrónika, Szemle, Folyóiratszeme és Disputa rovatokban huszonöt különböző kisebb cikket kap az olvasó Faludi Iván, Gyomai Imre, Méray Pál, Vida Ferenc, Turnowsky Sándor, Fábry

Zoltán, Schmidt Béla és mások tollából. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16

Behounek tanár és Nobile a jövő évben új északsarki expedícióra mennek. Párisból jelentik: A Newyork Herald stockholmi tudósítója jelenti, hogy Behounek prágai tanár és Nobile amerikai tudományos társaságtól ajánlatot kaptak a jövő év folyamán utba indítandó új északsarki expedícióra. A társaság az összes költségeket fedezné. Hir szerint Behounek és Nobile az ajánlatot elfogadhatónak tartották s már igenlő választ adtak. A lap megemlíti, hogy ebben az ügyben a napokban Nobile Prágában járt s megbeszélte Behounekkel az új expedíció tervét.

A „Kajüt” — csak felnőtteknek? A színház igazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogy Benamy nagy vihart aratott szenvedélyes, izgalmas darabját — csak felnőtteknek mutatja be. Most folynak az erre vonatkozó tárgyalások a szerzővel és — értesülésünk szerint — valószínű, hogy — mi-ként Budapesten történt — nálunk is minden külön korlátozás nélkül, rendes esti előadás keretében kerül a közönség elé a Benamy tulfutott, de mindig a művészi izlés ke-retein belül mozgó nagyhatású drámája. A Kajüt bemutatója először Nagyváradon lesz, ahol e héten osztoztörökön és pénteken játsza tökéletes előadásban a kolozsvári színházulal kitűnő együttese. A „Kajüt” tudvalevőleg kamarajáték, amelynek első és második felvonása között nincs szünet.

Terjed a tifuszjárvány Belgrádban. Belgrádból jelentik: A tifuszjárvány terjedése miatt megszigorították az egészségügyi óvrendszabályokat. A kórházakban ápolt betegek száma 126, a magánlakásokban gyógykezelték 52. A főorvosi hivatal fokozott mértékben hívja fel a lakosság figyelmét a védőoltásokra.

Karácsonyok karácsonyát

rendezi meg ezévben alanti rendkívüli olcsó áraival

SZABÓ Jenő

Női divat különleges-ségek nagyáruháza CLUJ.

Telefon 4--79 Telefon

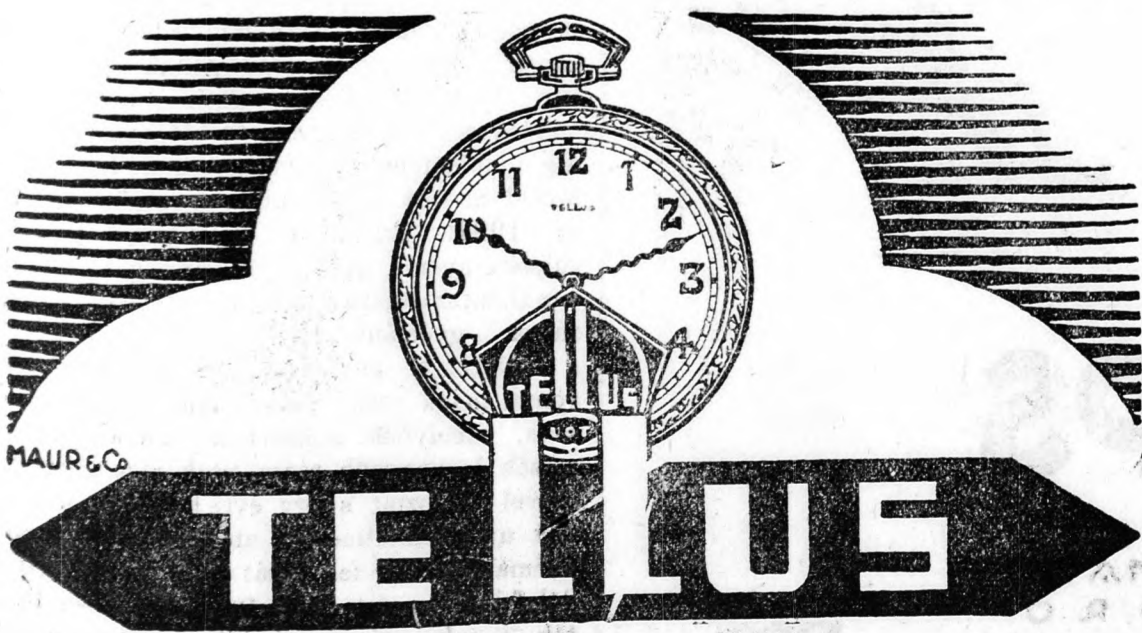
- 1 mtr. opalin — — — 29.-
- 1 „ mosott vászon 29.-
- 1 „ fehérenemű vász. 33.-
- 1 kis vég vászon ágy-neműre — — — 350.-
- 1 mtr. mintás crepe — 29.-
- 1 „ mosó delén — 35.-
- 1 „ teniszflanell — 33.-
- 1 mtr. francia mintás flanell — — — 49.-
- 1 mtr. flanell pasztel-szineken — — — 48.-
- 1 garnitura 6 szalvét. 195.-
- 1 mtr. I-a minőségű férfi szövet öltönyre — — 265.-

1 méter I-a minőségű crepe de chine minden színben Lei 390.-

Maradékok feltűnő olcsó árakon!

Nagy karácsonyi vásár

Kérje teljesen ingyen az 1930. évi naptár és arjegyzék könyvecskét!

Versenyhársnélküli óra *
elegáns, szolid és pontos

eg Csi-zonnal

Karachan he-külön is felkereste tartása súlyos kó-

Karachannak, hogy Wiesbadent, mert vetlenül maradnia ott főnökétől, hogy vjai kormány öt is

álni akarja

iciója

nyrd fizennyolc

repült el Byrd tán visszatért az 5 alatt a repülőgép kilométert tett meg. 5 óra 30 percig rep szikratávírójáról entéseket.

Byrd első kitűnő eredménnyel pségben visszatért ed nagykiterjedésű s át nem kutatott z expedíciós repülő- eváltotta a hozzá-

g nem isok

Ujabb halálos

Moszkvai jelen- ujabb halálos ítele- z elítéltek közül ik ellen az volt a megtagadására és et alakítására indí- reskedőkkel szem- egyonellkobzást is. vatalos mulasztás zető főnökét s a l többeket 1—15 ntetéssel sújtották.

karok belga íletet

területén

gy idegen katona asodik zóna terü- tizenkét órakor namenti városok ltak a harangok a szesz német rádió- k a kiűrités alkal- ó beszédekét és a örömdalait.

angol szocialista immel tüntett ki ondonból jelentik: alkalmával számos ikusnak a „lord” i az angol király. k a munkáspárti történeket, főleg azt a lordok házában et nyerjen a mun- ak tizenhárom kép- az angol felső-

— A Neue Freie Presse az osztrák mezőgazdasági programról. Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse az új osztrák mezőgazdasági program megvalósításáról cikkezett s annak a reményének ad kifejezést, hogy Jugoszlávia és Magyarország hozzá fogják járulni ahhoz, hogy a velük kötött szerződésben megállapított vámügyi megkötöttségeket feloldják, hogy azokat ne kelljen felbontani.

— Nőegyleti-bál. A Kolozsvári Izraelita Jótékony Nőegylet december 7-ikén este 10 órakor bált rendez a Newyork-szálló összes termeiben. A bál rendezése gondoskodik róla, hogy ez a mulatság visszavarázolja régi fényét a nőegyleti báloknak, amelyek a múltban a jóízű és mulatásbeli nivó méltó kifejezői voltak. A bál jövedelme szegény és árva gyermekek fölruházását fogja szolgálni. A tél, amely a tehetős emberek számára igéri a sok változatos szórakozást, réme a szegénynek, különösen a mai döbbenetes viszonyok között. A Nőegyleti bálnak tehát emelkedett szempontjai lesznek és kívánatos, hogy ezt minél több kolozsvári zsidó polgár tegye magáévá. Aki valamilyen okból kifolyólag még nem kaptak meghívót és erre reflektálnak, forduljanak a Grünwald és Steiner céghez, ahol meghívókat átvethetik.

— Kigyulladt és elégett egy amerikai kutató-hajó. Newyorkból jelentik: Az Associated Press tudósítója jelenti a Szamoa szigetek egyikéről, Apia-ból. A Carnegie alapítvány egyik kutató hajóján robbanás történt, melynek következtében az óceánográfiai tudományos kutatásokat végző expedíció hajója kigyulladt s mielőtt segítségére siethettek volna, teljesen elégett. A hajókapitány a lángokban lelte halálát. A legénységet apiai parti hajók fedélzetre vették. A tudósok közül többen súlyos égési sebekkel kórházba kerültek. Az expedíció hátról közelében volt két más vizijárműre is átterjedt a hajótűz s ezeket csak nagy nehézségek között vontatták a partokig.

— Terjed a feketehimlő Londonban. Londonból jelentik: Az angol főváros déli városnegyedeiben tovább terjed a feketehimlő. A járványkórházakban már 795 beteget gyógykezelnék. A hatóságok orvosok az uralkodó enyhe időjárás miatt attól tartanak, hogy a járványos betegség átterjed a többi városrészekre s eljut vidékre is. A tisztifőorvosi hivatal hirdményt bocsátott ki, melyben felhívja a felnőtteket arra, hogy oltassák be magukat. Azok közül, akik tavasszal a járvány idején nem oltatták be magukat a szérummal, többen máris jelentkeztek oltásra. Hivatalos hirdmény közli az oltások megkezdését s a lakosság tájékoztatására közli, hogy a járvány most könnyű lefolyású megbetegedésekbe nyilvánul meg, de nem szabad a betegség tovább terjedésében rejlő veszélyt kicsinyelni.

— Hiába razziáztak a düsseldorfi gyilkos után. Düsseldorfból jelentik: A rendőrség három éjjelen keresztül állandóan razziáztott a város belső és külső területein, de a razziák sem vezettek eredményre. A tömeggyilkosnak semmi nyoma.

— Egy angol tehergőzös katasztrófája. Londonból jelentik: A walesi tengerpart közelében hajótörést szenvedett a Molesey nevű angol tehergőzös. A S. O. S.-jelekre Milfordhavenből egy mentőhajó egész éjszaka viharral küzdve igyekezett a Molesey gőzös közelébe jutni. Szerdán reggel végre sikerült a legénység huszonnyolc tagját megmenteni. Nyolc ember köztük az első tiszt felesége elpusztult. Egyrésztük a hullámok lesodorták a hajó fedélzetéről, másrésztük megfagyott a nagy hidegben. A Press Association jelenti, hogy a drótnélküli távirásza az utolsó pillanatig hősiességen maradt és szakadatlanul küldte a vészjeleket mindaddig, amíg a hullámok a drótnélküli állomás kabinját szétrombolták, őt magát is lesodorták a hullámok a fedélzetről és a tengerbe vették.

— Állítsunk talpra egy sorsüldözöttet. Egy sorsüldözött, jobb napokat látott ember fordul a zsidó jószívűekhez. Valamikor gyárigazgató volt, minden zsidó jótékony mozgalomnak istápolója és áldozatkész támogatója. Két évvel ezelőtt a nagy antiszemita zavargások alkalmával a vasuton inzultáltak és azóta nem tud zöldre vergődni. Minden pénze orvosi kezelésre ment el és most, hogy jórészen meggyógyult, állás és kereset nélkül áll. Aki teheti, járuljon hozzá a derék ember felségélyezéséhez. Adományokat az „Uj Kelet” közvetít.

ÉRTESÍTÉS

Tiszteletteljesen közöljük, hogy cégünk, mint minden évben, ezében is megrendezi a

Karácsonyi vásárt

még nagyobb arányban, mint eddig. Ez alkalomra nem olcsó, silány minőségű karácsonyi cikkeket, hanem cégünk elismert márkás áruit, a legfinomabb szöveteket, selymeket, mosóárúkat és vásznakot hozunk igazán olcsó, leszállított árban forgalomba, szem előtt tartva azt az elvet, hogy az ajándéknak nemcsak olcsónak, hanem jónak is kell lennie.

A karácsonyi vásár 5-én kezdődik.

GRÜNWARD & STEINER

női divatkülönlegességek áruháza Cluj, Piața Unirii 12.

A beszercei ortodox iroda is a zsidó országos kongresszus összehívásától várja a kultusztörvény sérelmeinek orvoslását

Az ortodox iroda kénytelen elismerni a Zsidó Parlamenti Klub álláspontjának helyességét, amelyet korábban háttámadott. Az országos Zsidó kongresszus után összehívják az erdélyi ortodox hitközségeket a legális vezetőség megválasztására

Cluj-Kolozsvár, november 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az erdélyi hivatalos ortodoxia egyik vezetője a napokban Kolozsváron tartózkodott s tárgyalásokat folytatott a kolozsvári ortodox élet néhány reprezentánsával. A megbeszélések tárgya az erdélyi hitű zsidóság szervezeti kérdéseinek megoldása körül forgott és ezeknek során az ortodoxia vezetője elismerte, hogy a hivatalos álláspont által támogatott kultusztörvény eredményeképpen több száznyolc hitközség létesítésére nyújtottak be kérést Erdélyben. Kiderült, hogy most már a beszercei iroda is a zsidó Parlamenti Klub képviselői által kért zsidó kongresszus összehívásától várja a kultusztörvény sérelmes intézkedéseinek reparálását.

A tanácskozások során szóba kerültek azok a támadások is, amelyeket az erdélyi hitközségek indítottak az utóbbi

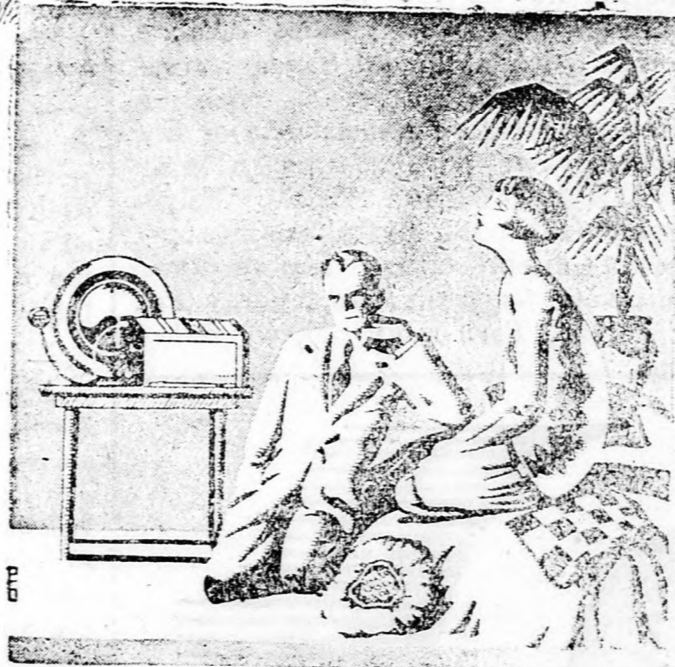
időben egyre fokozódó eréllyel a beszercei iroda működése ellen. A hivatalos ortodoxia képviselője kénytelen volt elismerni, hogy a beszercei iroda illegálisan működik, mert mandátuma már évekkkel ezelőtt lejárt. Nem kevésbé igaz az a vád is, hogy a beszercei iroda megkísérelte a kultuszminisztériummal meghosszabbítani még egy évre mandátumát, ami nemcsak az ortodoxia szellemével, de magának az intézménynek alapszabályaival is flagrns ellentmondásban van. A beszercei iroda képviselője kijelentette, hogy a kultusztörvény végrehajtási utasításával kapcsolatban egybehívandó zsidó hitközségek országos kongresszusa után egybehívják az erdélyi ortodox hitközségek kongresszusát is, amely az új vezetőség megválasztását fogja megejteni és dönt egyúttal a központnak valószínűleg Kolozsvárra való áthelyezéséről.

Kedvenczenedarábját...

meghallgathatja otthon is, anélkül, hogy a szomszédjának suttyogása, vagy a műsorok sercegése zavarná.

Ezt az élvezetet egy biztosíthatja magának, ha beszerzi a PHILIPS ideális kombinációt, mely a következő:

PHILIPS

VEVŐ KÉSZÜLÉK
ANODTRANSZFORMATOR
ES HANGSZÓRÓ.

— Zsidó Családi Almanach. A szlovénzkői zsidó mozgalmak lelkes és agilis publicistája, Szerény Béla, az ungvári Zsidó Néplap szerkesztője ezidén a Zsidó Családi Almanachjának hetedik évfolyamát adta ki. Az Almanach érdekes közléseket tartalmaz a különböző naptári rendszerekről, az emberi halandóságról és sok statisztikát a zsidók helyzetéről. Zangwill Israel érdekes novellája, Szerény Bélának Uj cél című novellája, Perec: novellák és számos kép, humor, nagy férfiak mondásai tartják az elevenen megszerkesztett naptárt, amelyből különnyomatot is készítettek az „Uj cél” című drámolettől. A könyveket, valamint Szerény Béla „Chasmoniusok” című, műkedvelők által is könnyen előadható történelmi színművét meg lehet rendelni az Uj Kelet könyvosztálya utján.

— Friedrich István, a keresztény kurzus megalapítója szembe fordult a Horthy-Bethlen kormányzattal. Gyárfás Elemér és Willer József segítségével félmilliót szedtek össze a Székely földön. A Pesti Kereskedelmi Bank és a Magyar Olasz Bank fuzió előtt; Dr. Edenburg szigeteti fogász megoperálta a Hitebankot; Báró Willani Frigyes nem veszi el Fedák Sárít és sok más kitűnő cikk olvasható az Erdélyi Futár friss számában. Szögyéni Kiss Endre briliáns lapja minden városban kapható. Ára 15 lei.

— Sztrájkolnak az indiai mohamedánok a gyermekházasságok eltiltása miatt. Londonból jelentik: Bombayból jelentik, hogy a mohamedánok a gyermekházasságokat eltiltó törvény elleni tiltakozásként sztrájkba kezdtek. A közúti közlekedési és fuvarozó munkások sztrájkja általános jellegűt öltött, úgy, hogy a város élelmiszerellátásában nehézségek állottak be. Kiseb incidensektől eltekintve rendezettség nem történt.

— Gyorsabb lesz az újságzállítás! Genfből jelentik: Az újságzállítás elősegítését célzó nemzetközi konferencia ma befejezte tanácskozásait. A záróülésem határozatokat fogadtak el a nemzetközi gyorsvonatok igénybevételére, a határolásokon történő cenzura gyorsítására, a vámok leszállításának kieszközölésére és a nemzetközi repülőjáratoknak az újságzállításban leendő fokozottabb igénybevételére.

— Kiraboltak egy párisi postahivatalt. Párisból jelentik: A Boulevardul San Michelen lévő postahivatalt az éj folyamán ismeretlen tettesek kirabolták. A modern technikai eszközökkel kifurt kasszából ötszáz ezer frank hiányzik.

— Ha nem látta, hiába dicsérjük, ha megvette. Őn fogja dicsérni a Das Jüdische Magazin képes zsidó magazint. Előfizetési díja egész évre 520, félévre 260 lej. Romániai főküldője: Uj Kelet könyvosztálya.

— A föld gyémánttermelése. A földnek gyémántban leggazdagabb területén, a Délafrikai Egyesült-Államokban az 1927. évben 4,78.038 karát gyémántot bányásztak 1 milliárd 712,250.000 korona értékben. A föld egész 1927. évi gyémánttermelését mintegy 7 millió karatra becsülik, tehát ennek a mennyiségnek kéreken hatvanhét százaléka a Délafrikai Egyesült-Államok bányái szolgáltatták. Ugyancsak afrikai államokból, Belga-Kongó, Aranypart, Angola, Tanganyika, került ki még harmincszázalék úgy, hogy 1927-ben a világ termelésének kilencvenhét százaléka afrikai bányákból nyerték. A régi híres gyémántlelőhelyek Indiában és Brazíliában, melyek valaha egyeduralkodói voltak a gyémántpiacnak, már alig játszanak szerepet. Érdekes, hogy míg eddig Délafrikában a legnagyobb mennyiségű gyémántot egy erősen málott vulkáni kőzetből, az úgynevezett „blue ground”-ból nyerték, addig újabban egyre emelkedik a folyóhordalékból mosott gyémántok mennyisége. Így az 1927. évben a Délafrikai Unió területén nyert gyémántmennyiségnek negyvenkilencszázaléka mosott gyémánt. Hogy tulsok gyémánt ne kerüljön innen ki s a piacot el ne áraszsa, ami árcsökkenést vonna maga után, Namaqualand kormányzósága, amelynek a kezében van a gyémántmezők legnagyobb része, csak igen mérsékelt erővel dolgoztat s egy évre betiltotta a kuttást új gyémántmezők után, valamint újabb gyémántmezők feltárását is. A legnagyobb délafrikai mosott gyémántot 1927-ben találták, a szép, tiszta kő 285 karátot nyomott és 650.000 koronáért cserélt gazdát. A legnagyobb afrikai gyémántot, mely egyben a legnagyobb ismert gyémánt: a 3050 karát sulya Cullinant vulkáni kőzetben találták.

Bucure
Uj Kelet
délutáni
sót és a
desével
kifejezést
gresszus
deseket
elégge
ót arra,
son. Ezze
ad kifejez
ügyi min
amelyben
fentartás
gyok én

Ezután
kedett s
ben fejt
lápontja
kájával
nyitkoz
zsidóság
lát és s
dar dr.
ra a meg
lyek az
Parleme
etikai
alakulás
a Zsidó
politikáj
megfelel
ban hala
dokat az
vá emel
ma az
emancip
rülheteti
hogy R
hirdesse
jön az c
teljesítés
zsidó ne
érem ké
való kö
laja a
tartozás
annak f
ségnek
kiharcol
létesítés
Parleme
Zsidó P
szágrészt
cióját k
egy ors

Azok
dotta F
királysá
zsidó p
politiká
tatnak.
vadar
Klubba
amely
cséretes
lenesen
kolozó
egy po
kétség
viseli e
vezet k
volna.
remény
egyre

Renova
tással
kaphat
ból me

A romániai zsidóság helyzete a kormányzás egyévi mérlegének tükrében

Fischer Tivadar dr nagy expozéja a választfelirati vitában

Mit vár a romániai zsidóság és mit kapott a nemzetiparasztpárti kormány egy évi uralma alatt Jorga tiltakozott, hogy rendőrnek állítsák a krajojai diákkongresszusra

Bucuresti-Bukarest, november 30. (Az Új Kelet tudósítójától). A kamara ma délutáni ülésén Jorga kért elsőnek és a krajojai diákkongresszus kérdésével foglalkozott. Örömeinek adott kifejezést afelől, hogy a diákok kongresszuson vitatják meg aktuális kérdéseiket és felelőit, hogy a diákok eléggé meglehetősen levélben felkérték őt arra, hogy elnököljön a kongresszuson. Ezzel szemben méltatlankodásának ad kifejezést afelől, hogy a közoktatásiügyi miniszter levelet intézett hozzá, amelyben kéri, hogy örködjék a rend fenntartása felől. Utóvégre is mi vagyok én? — kérde Jorga, hogy a köz-

oktatásiügyi miniszter rendeleteket ad nekem arra, hogy gondoskodom a diákság bekvártélyozásáról, ellátásáról és arról is, hogy ne történjék rendzavarás?

A kormány nevében Iunian választ Jorgának. Mítatja Jorga professzori és rektori érdemeit és kijelenti, hogy a kormánynak távolról sem állott szándékában Jorgát méltóságában megbántani.

Jorga kéri, hogy ezt a kijelentést Costachescu közoktatásiügyi miniszter is ismétlje meg a miniszteri padról.

közélet modernizálására irányuló törekvéseinek adta tanujelét, az ostromállapot megszüntetésével, a rendőrségi és csendőrségi, valamint a közigazgatási törvényekkel. A fejlődés azonban a szükséges energia hiányában sokkal lassabb volt, mint aminek vártuk. Önkényes aktusok a polgári és katonai hatóságok részéről az elmúlt évben is történtek szép számmal. Példás szankciókról azonban nincs tudomásunk. A közélet erkölcsi színvonalának emelése irányában kevés történt. Jellemző ebben a tekintetben az, hogy ismét megjelentek az antiszemita excesszusok. És ezeket követte az ismert jelenség, hogy energikus megtorló intézkedéseket trombitáltak nyilvánosságra, a valóságban azonban semmisen történt, a tettéseket nem lehetett felfedezni és az ügy az illetékes hatóságok egy cinikus jelentésével nyert befejezést.

A zsidóság várakozásának szomorú deficite

Fischer Tivadar dr. kifogásolja ezután azt, hogy a törvényjavaslatok megszerkesztése milyen felületesen történik, ami egy alapos kodifikálást lehetlenné tesz. Javasolja, hogy a miniszterelnökség mellett létesítsenek egy bizottságot, mely a javaslatokat a tökéletesség szempontjából felülvizsgálja.

Fischer Tivadar dr. megállapítja ezután, hogy a kormány egy éves kulturpolitikája a zsidó kisebbség érdekeit érdeklően szomorú deficittel zárul. Elismeri, hogy megtörtént az első lépés a kormány ama kötelezettségének teljesítése irányában, hogy anyagilag támogassa az iskolákat és

kulturális intézményeket fenntartó etnikai kisebbségek szervezeteit, a kiutalt 25 millió azonban csak egy morzsa abból a darab kenyérből, amelynek nyújtása valóban a kormány kötelezettségének teljesítését jelentette volna. Tény az is, hogy az iskolák nyilvánossági jogának elbirálásánál egy szabadabb és loyálisabb szellem nyilvánult meg. Ezzel szemben azonban a kultusztörvénynek alkotmányellenes módon történt módosítása alapjaiban támadta meg a zsidóság vallási autonómiáját. Örök titok marad, hogy miért pazarolt a kormány annyi energiát és odaadást arra, hogy nehogy kikerülje egy súlyos hiba elkövetését. A kultusz-törvény módosítása, a lelkiismereti szabadság ürügye alatt történt, míg a másik oldalon a zsidó tanulóknak nem adják meg a jogot, hogy respektálják az állami iskolákban a vallási előírásokat és ne irjanak a szombat és ünnepnapokon. A zsidó hitfelekezeti intézményeknek kiutalt tizmillió lejes összeg nem emelték, a zsidó tanítóképző még mindig nem jött létre.

A pénzügyi politika előnyei és hiányosságai.

Ezután a kormány gazdasági és pénzügyi politikáját bírálja Fischer Tivadar dr. Megállapítja, hogy stabilizáció és a költségvetési egyensúly megvalósításával a kormány jelentős érdemeket szerzett magának. Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden tövös és dicseretes, amit a kormány gazdasági és pénzügyi tereven végzett. Hiányzott a szükséges elhatározottság és lélekjelenlét ebben a politikában. Súlyos hibák történtek, így például a szesz kérdéseinek megoldásánál, ahol egy romantikus koncepció és demagóg jelszavak érvényesültek, milliárdos károkat okozva az államnak és tövölve az adófizetők millióira súlyosodó terheket. A szövetségi törvényt bírálja ezután Fischer Tivadar dr., majd rámutat arra, hogy az államnak a jelzálog-hitelezőkkel szemben is biztosított elsőbbségi jogából a gazdasági életre súlyos károk származnak. Ez az intézkedés megbénítja az ország hiteléletét és megakadályozza azt, hogy a külföldi tőke erőteljesebb mértékben vegyen részt az ország gazdasági újjáépítésében. A vámtarifát bírálja ezután Fischer Tivadar dr., amelyet az elmúlt parlamenti misszió végén diktált lázas tempóban, ugyyszólván komoly kritika és hozzászólás nélkül szavaztak meg és amelynek egyes diszpozíciói teljesen irracionális alapon készültek.

A kisebbségi törvényjavaslatért

A Zsidó Parlamenti Klub nevében örömmel üdvözlí Fischer Tivadar dr. a trónbeszédben bejelentett törvényeket és különös elégtelével veszi tudomást arról, hogy a kormány hatályon kívül helyezi a hírhedt spekulatív törvényt. A katonai törvényekkel foglalkozik ezután és annak a reményének ad kifejezést, hogy a bejelentett törvényjavaslatok olyan intézkedéseket is fognak tartalmazni, amelyek lehetővé teszik a polgári egyenlőségnek és az alkotmányosságának megfelelő elvek meghonosítását a hadseregben. Megállapítja, hogy a zsidó katonák helyzete a hadseregben sok kívánnivalót hagy maga után és kéri, hogy a megszavazásra kerülő katonai reformok változtassanak ezen a szomorú tényen. Elvárja, hogy az állampolgársági törvény, amelyről ugyan a trónbeszéd nem tesz említést, a legrövidebb időn belül a parlament elé kerül, hogy ez az éző fontosságu kérdés megoldást nyerjen végül és a hontalanok hazához jussanak. Az összes kisebbségek kellemetlen meglepetéssel vették tudomásul, hogy kiharadt a trónbeszédből a kollektív kisebbségi jogok kodifikálásának bejelentése, annak ellenére, hogy Maniu miniszter-elnök erre vonatkozólag határozott kijelentéseket tett. Reméli, hogy ezt a törvényjavaslatot még ebben a szesszióban a parlament elé terjesztik.

A gyulafehérvári tíz pont a kormány program disze.

A gyulafehérvári határozatokkal foglalkozik ezután Fischer Tivadar. Igazat ad Hegedüs Nándor magyarpárti képviselőnek abban a megállapításában, hogy a gyulafehérvári határozatokban foglalt állampolitikai elvek az erdélyi és bapáti románság politikai hitét tükrözik vissza, ezzel szemben megállapítja, hogy Erdély csatlakozása az önrndelkezéseiről szóló nemzetközi jog alapján történt és a gyulafehérvári gyűlést senkinek kényszerítte

Dr. Fischer Tivadar nagy beszéde a zsidóság álláspontjáról

Ezután dr. Fischer Tivadar emelkedett szólásra és nagyszabású beszédében fejtette ki a romániai zsidóság álláspontját a kormány általános politikájával szemben és emelkedett hangon nyilatkozatban ismertette a romániai zsidóság kisebbségi politikájának vonalát és szükségességét. Fischer Tivadar dr. mindenekelőtt is reflektált azokra a megjegyzésekre és kritikákra, amelyek az elmúlt esztendőben a Zsidó Parlamenti Klub, mint a romániai zsidó etnikai kisebbség képviselőinek megalkulását kísérte. Rámutat arra, hogy a Zsidó Parlamenti Klub az öszintesség politikáját akarja a kor szellemének megfelelően folytatni. A XIX. században haladást jelenthetett az, hogy a zsidókat az államok egyenrangú polgárai vá emelték, az idők szelleme azonban ma az etnikai közösségek tökéletes emancipálását követeli meg, ami elkerülhetetlenül maga után vonja azt, hogy Románia zsidó lakossága nyíltan hirdesse zsidó nemzetiségét, és küzdjön az ebből adódó konzekvenciák beteljesítéséért. A zsidó felekezet és a zsidó nemzetiség egy és ugyanazon érem két oldalát képezik. A zsidó hittel való közösség vallása magában foglalja a zsidó nemzetközösséghez való tartozás elismerését is. Ez a tény és annak felismerése, hogy a zsidó közösségnek szükségei vannak, amelyeknek kiharcolása egy politikai instrumentum létesítését követelte. — vezettek a Zsidó Parlamenti Klub megalakulásához. A Zsidó Parlamenti Klub ma az egyes országok zsidó szervezeteinek koalícióját képezi, azonban a közeljövőben egy országos zsidópárttá fog szélesedni.

Az átfogó zsidó párt felé.

Azok a zsidó intellektuális — mondotta Fischer Tivadar — akik a régi királyságban kétségbe vonják az önálló zsidó politika szükségességét, egyéni politikát, de nem zsidó politikát folytatnak. Elmondta ezután Fischer Tivadar dr., hogy a Zsidó Parlamenti Klubbal szemben állást foglalt az UER, amely miután történelmi szerepét dicseretes módon betöltötte, természetellenesen tartja fenn önmagát és egy burkolozó és rejtegetőzö politikát folytat: egy politikai párt hivatását tölti be, de kétségbe vonja, hogy az volna, magán viseli egy zsidó etnikai kisebbségi szervezet kritériumait, de tagadja, hogy az volna. Fischer Tivadar dr. annak a reményének adott kifejezést, hogy az egyre erőteljesebben fejlődő zsidó párt

fel fogja ölelni azokat az erőket, amelyek ma az Unionea keretében helyezkedtek el.

Amit ígért és amit beváltott a kormány

Ezután áttér a kormány általános politikájának bírálására. A Zsidó Parlamenti Klub teljes bizalommal várta a nemzeti parasztpárti kormánytól programjának beváltását. Nem lehet azt mondani, hogy a kormány hűtlen lett programjához, ám ennek ellenkezőjét sem lehet kategorikusan állítani. A kormány nem egyszer a reakcióra és a hipokrizissal kacérkodott munkája során. Kezdetben valóban az alkotmányosságnak és törvényességnek és a

Nem lehet

BIRÓ-ja

önmagának, de másokat sem ítélhet el, amiért nem tudja, hogy

KARÁCSONYI

bevásárlásait

BIRÓ

textilnagykereskedő detailüzletében,
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11/a.
eszközölheti legolcsóbban.

Ezer kereskedő szerezte be az idei áruszükségletét engros osztályomban. A visszamaradt saison áru angró áron a karácsony előtti hetekben detailüzletemben kerül eladásra. — Vételkötelezettség nélkül győződjön meg.

50.000 mtr.	Ia. mosott siffon	á Lei	39-
50.000 "	mosó delain változatos szép mintákban	á "	35-
20.000 "	Ia. sport flanell garantált szintartó	á "	35-
10.000 "	divatkasha gyönyörű pasztell színekben	á "	48-
5.000 "	jóminőségű férfiszövet 140 cm. széles	á "	195-
5.000 "	tiszta gyapju ruha és kosztümananyag 130 cm. széles, tehetőff és pasztel színekben	á "	245-
10.000 "	Crepde chine minden létező árnyalatban	á "	390-
25.000 drb.	I-a. törülköző	á "	39-
5.000 "	maradék félárban		

Ha kételyei volnának ezen valóban rendkívüli árak létezéséről, úgy a reklámról alkotott véleményét azonnal

MEGVÁLTO

zassa, ha megtekinti kirakataimat és üzletemben meggyőződik hirtetésem komoly voltáról!

Nagyon fontos!

HOTEL CARPATI

Bucuresti, Piafa Amzel

Renoválva, minden komforttal, központi fűtéssel felszerelve. Szobák jutányos áron kaphatók. Villamos megálló bármely irányból megközelíthető. Utazók kedvezményben részesülnek.

er 1
Csinal
chan he-
felkereste
sulyos kö-
nak, hogy
ent, mert
maradnia
től, hogy
ány öt is
karja
ja
myolc
Byrd
ért az
pülőgép
t meg.
percig
irójáról
d első
énnel
szatért
jedési
utatótt
epülő-
hozza-
állítást!
előse-
ia ma
óülésen
zetközi
határlá-
ására, a
re és a
ujzag-
igénybe-
stahiva-
rdul San
folyamán
modern
kasszából
sérjük, ha
s Jüdische
Előfizetési
lej. Romá-
osztálya.
e. A föld-
erületén, a
az 1927.
bányászak
rtékben. A
ntermelését
tehát en-
vanhétszáz-
nok bánvá
államokból,
la, Tanga-
azalék ugy,
enek kilenc-
ből nyerték.
Indiában és
gyeduralkodói
alig játszanak
dig Délafri-
ü gyémántot
kőzetből, az
nyerték, ad-
a folyóhorda-
nyisége. Így
kai Unió te-
ségnek negy-
émánt. Hogy
ön innen ki
d árcsökkenést
d kormányzó-
van a gyémánt-
igen mérsékelt
tilltotta a kuta-
valamint újabb
A legnagyobb
1927-ben talál-
karátot nyomott
gazdát. A leg-
mely egyben a
: a 3050 karát
etben találth.

arra, hogy az egyesülést kimondó határozatot a kisebbségi jogokra vonatkozó elvek meghirdetésével kiegészítse. A gyulafelhívási pontok nem jelenthetik ballasztot, de ellenkezőleg, a kormányzati program díszét képezik. Javasolja, hogy a választásfeliratban iktasson be egy passzust, amely a kisebbségi jogok kodifikálásával foglalkozik.

A Zsidó Parlamenti Klub deklarációja

Beszédének konkluziójaként megállapítja Fischer Tivadar, hogy a zsidó kisebbségnek a kormány politikájába vetett bizalma megrendült, ami a Zsidó Parlamenti Klubot tartózkodó magatartásra készteti a kormánnyal szemben. Reméli azonban, hogy ez az állapot csak

átmeneti lesz s hogy a kormány a tiszta demokrácia politikáját követve, valóban hozzá fog járulni egy új éra megteremtéséhez az államban, egy olyan éra megteremtéséhez, amelyben egyenlő jogokat élveznek az állam összes polgárai vallásra, nemzetiségre és osztályhelyzetre való különbség nélkül.

képviselő szólalt fel és politikai kulturális mérgezésnek minősítette azt a jobboldali javaslatában foglalt szándékot, hogy a hági értekezleten a Young tervet elfogadható minisztereket becsületükért fesszák meg, hazaárulás miatt állítsák bíróság elé és sujtsák fegyházbüntetéssel.

Esser szavainak végén Loebe elnök, Oberföhen dr. német nemzeti párti képviselő nevét szólítja, mire többen kiáltozni kezdenek: — Hol van Hugenberg?

Oberföhen felpanaszolja azokat az eszközöket, amelyekkel kormányhoz közelálló körökben a népszavazási javaslat ellen küzdöttek.

Szerinte ilyen eszközök a legsötétebb reakció arzenáljából sem kerültek volna ki. Támadja a Young-tervet és a kormányok egész eddig követett politikáját.

Ezután szavazásra tették fel a Hugenberg-javaslatot, amelyet a birodalmi gyűlés első olvasásában nagy szavazattöbbséggel visszautasított.

A birodalmi gyűlés ma délelőtt tizkor kezdődő ülése második olvasásában tárgyalja a jobboldali javaslatát.

A német birodalmi gyűlés többsége első olvasásban elvetette Hugenbergék népszavazási javaslatát

A reakció vezére reakcióval vádolta a haladó pártokat Curtius külügyminiszter nagy beszédet mondott

Berlin, nov. 30. Részletesen ismertette az Uj Kelet a német népszavazási akciót, melyet Hugenbergék a Young-tervet ellen indítottak. A népszavazási akció relatív sikerrel járt, amennyiben a német kormány — a begyűlt szavazatok alapján — kénytelen volt a parlament elé terjeszteni a népszavazás elrendeléséről szóló javaslatot. A német birodalmi gyűlés tegnapi ülésén végre tárgyalás alá került a népszavazás elrendelését célzó javaslat.

A kormányzó pártok szónokai egyöntetűen a javaslat ellen foglaltak állást. Első olvasásban a javaslatot — mint az előre látható volt — a parlamenti többség elvetette és valószínűleg mind a három olvasásban elveti.

A birodalmi gyűlés mai üléséről a következő részletes tudósításunk számol be:

Curtius miniszter elutasító álláspontra

A birodalmi gyűlés ma ülésén Curtius birodalmi külügyminiszter megindokolta a birodalmi kormány elutasító állásfoglalását a jobboldali pártok által előterjesztett népszavazási javaslattal szemben. A miniszter hangoztatta, hogy a javaslat támadás az állam tekintélye ellen és azt előrelátó, következményekkel számoló kormány nem teheti soha magáévá. Németország a versaillesi békeszerződésben egyoldalúan megállapított háborús bűnösségét nem ismerte el soha és az elmúlt tíz év alatt a kormányférfiak ezt számos alkalommal kinyilatkoztatták.

A kormány tovább akarja folytatni a megértő és békés külpolitikát, amelyet Stresemann képviselt.

Mert meggyőződése szerint csak ezzel a külpolitikával lehet szolgálni Németország érdekeit. A rajnai területek kiürítésének bekövetkezése el sem képzelhető az előzően, évek óta óltudatosan vállalt megértő és békés közlekedési külpolitika nélkül. A kormány reméli, hogy a nemzet melléje áll és nem szentesíti a szabotázi és kihívási politikára török igyekvéseit. A jóvátételi terhek le nem rázhatók és a jobboldali pártoknak e megállapítással ellentétes állítása nem más, mint demagógia.

Tekintse meg vételkényszer nélkül az új hálózati

RADIO gépeket
ELECTRICA Cluj.
Hotel Central épület.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Csütörtökön (3, 5, 7 és este 9-kor), pénteken (5, 7 és este 9 órakor), szombaton (2 órakor olcsó helyárral, 4 órakor olcsó helyárral, 6 órakor, 7 órakor és 10 órakor), vasárnap 5-kor, 7-kor és 9-kor):

A HAZAFI

(OROSZORSZÁG)

EMIL JANNINGS monumentális új filmje 10 felvonásban.

A világ legnagyobb filmóriása!

Amerika és Európa csodája!

Az állam érdeke együttműködést követel

Az állam jövője megköveteli a többi népekkel az özszerű együttműködést s a legnagyobb bűn lenne az országot izoláltságba visszavetetni és megsemmisíteni

azokat az eredményeket, amelyeket eddig külpolitikája kivívott.

Curtius beszéde után a többségi pártok és pedig a szociáldemokraták, a centrum, a bajor és a német néppárt, valamint a demokraták nevében. Esser centrumpárti

Ujabb napi tizenegyezer kilométer vonatjáratot szüntet meg a C. F. R.

A téli fagyok idején minimumra fogják redukálni a rapid, express és gyorsvonatokat is

București-Bukarest, november 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy utasok hiányában december 15-ikével több mellékvonalakon közlekedő személy- és gyorsvonatot szüntet. A CFR forgalmi osztálya által készített statisztika szerint, ezeken a vonalakon oly minimális volt a forgalom, hogy egyes vonatokra napi átlagképpen egyetlen utas sem esik. Tizenegyezer kilométer hosszúságú vonatjáratot szüntetnek be, ami a CFR-nek napi három millió lej megtakarítást hoz. A forgalmi osztály elkészítette a leépítendő

vonatok táblóját, amelyet jóváhagyás végett a napokban beterjesztenek a CFR igazgatósági tanácsa elé.

Ezen vonatok beszüntetésével egyidejűleg a téli vonatközlekedésben is jelentős módosításokat fognak eszközölni. Megállapítást nyert, hogy az államvasutak hatalmas, egymilliárd lejt jóval meghaladó összegű veszteséget szenvedtek az elmúlt évben amiatt, hogy a vonatközlekedést nagy fagyok idején sem redukálták. Ennek következménye az volt, hogy több mint háromszáz lokomotív vált használatatlanná, legnagyobb részük máig sincs

kijavítva. Nem vették figyelembe azonban a személyzet által szenvedett károkat sem és negyven fokhoz közel járó hidegben, a biztos megbetegedésbe küldtek mozdonyvezetőket, fűtőket, fékezőket. Hogy ez a katasztrófális helyzet meg ne ismétlődjék, a CFR vezérigazgatósága egy ugynevezett minimális vonatközlekedési programot dolgozott ki arra az esetre, ha a hőmérő higánya bizonyos fok alá száll. Ez a minimális program a Rapid, expressz, gyors, személy és tehervonatok egy részének közlekedését azonnal felfüggeszti, mihelyt a nagy hideg beállanak.

Az averescanusok szakítani akarnak a liberális barátsággal

Felbomlik az ellenzéki kartell, mert az averescanusok nem akarják a liberálisok számára a gesztenyét kikaparni

București-Bukarest, november 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még a nyári hónapokban a közigazgatási törvény tárgyalása alkalmával a liberálisok és az averescanusok együttesen vonultak ki a parlamentből és különösen az averescanusok hangoztatták uton-utfélen, hogy a közigazgatási törvény megszüntetése után az averescanusok és a liberálisok együtt fognak harcolni a kormány ellen. Egy ideig valóban párhuzamosan haladt a két ellenzéki párt akciója, amely annyira ment, hogy Bratianu Vintila levélben gratulált Averescu tábornoknak a bukaresti néppárti nagygyűlés sikeréhez.

Az utóbbi hetekben azonban a két ellenzéki párt közötti viszony elhidegült. Beavatott körökben számoltak az az, hogy a két párt rövidesen szakítani fog egymással. Az averescanusok attól tartva, hogy segítenek a liberálisoknak a gesztenyét kikaparni, forradalmi hangokat kezdtek az utóbbi időben a kormánnyal szemben pengeni. A liberálisok gyűlésén viszont Bratianu Vintila nyíltan kijelentette, hogy nem látja még elérkezettnek az

időt a hatalom átvételére és megvárja, ameddig a közvélemény állásfoglalásában a liberálisok javára érdektelen eltolódás fog mutatkozni. Az averescanus táborban arról beszélnek, hogy a liberálisok ismét elárulták őket. Beugratják egy ellenzéki akcióba, hogy most magára hagyják Averescu tábornok pártját. A liberálisok felkészülnek a januárban megtartásra kerülő községi választásokra és hallani sem akarnak a néppárttal való együttműködésről. Averescu tábornok tisztában van az azal, hogy amennyiben a kormány megbukik a községi választásokon, ugy csak a liberálisok válthatják fel a nemzeti parasztpártot. Eddig azonban azt remélte a néppárt, hogy a nemzeti parasztpárt bukása esetén tranzíciós kor-

mány fog következni és minthogy a liberálisok ellenzik Titulescu esetleges megbízását, egyedül Averescu tábornok jöhetett volna számításba. Epen ezért az averescanus táborban ismét nagy az elkeseredés a liberálisok ellen és egyesek azt kívánják, hogy a néppárt lépjen fel nyíltan Bratianu Vintilával szemben. Inkább küzdjön a néppárt két fronton. — mondják az averescanus vezetők, bukjon el dicsőségesen, semmint hogy ismét kijátszani hagyja magát azoktól, akik 1927. június 4-én orozva távolították el őket a hatalomról. Az averescanusok számára csupán az a reménység maradt még hátra, hogy sikerül a községi választások előtt megbuktatni a kormányt. Ebben azonban az averescanusokon kívül senkisésem hisz.

Az összes miniszteriumok elkészültek költségvetésükkel

București-Bukarest, november 30. Az 1930. évi költségvetés előkészítő munkálatai befejeződtek. Az egyes miniszteriumok elkészítették költségvetéseiket, melyeknek egységesítése most folyik a pénzügyminisztériumban. Madgearu pénzügyminiszter személyes irányítása mellett. Az új budget, amelyet a jövő év folyamán terjeszt a kormány a parlament elé, — lényegesen különbözik az előző évek költségvetéseitől. A CFR, a PTT, a RMS és az autonóm utpénztár költségvetéseit külön fogják a parlament elé terjeszteni és ezek az autonóm intézmények csupán egyenlegeikkel fognak az általános költségvetésben szerepelni.

Az új költségvetés egyébként új strukturájában is lényeges módosításokon ment keresztül. A bevételi elő-

irányzatokat az előző évek inkasszó átlagához és az ország fizetőképességének lehetőségeihez szabták. Az új költségvetés két és félmilliárd lejjel kisebb az előbbi évinél és összesen 35 milliárd lejt tesz ki. A kormány reméli, hogy december 10-ig a költségvetés tárgyalható lesz.

Véres zavargások a löveni egyetemen

Brüsszel nov. 30. A löveni egyetemen ma véres összeütközésre került a sor a flammand és wallon diákok között a nyelvkérdés miatt. Egy diákot kézzel ért és kórházba kellett szállítani. Kivüle is számos diák megsebesült.

Színház—Művészet

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap, dec 1-én délután 3 kor: Erdészleány. (Nagyon olcsó mozihelyárakkal. Kondor Ibolykával. Sorozatszám 124.)

Vasárnap, december 1-én d. u. 6-kor: Libavásár. (Operette-ujdonság másodszor. Sorozatszám 125.)

Vasárnap, december 1-én este 9-kor: Bajadér. (Lengyel Irén vendégjátékával. Betegh Béával, Solthy Györggyel, Ihász Aladárral. Napi bérlet 18. szám. B. Sorozatszám 126.)

Hétfőn, december 2-án este fél 9 órakor: Libavásár. (Operette-ujdonság harmadszor. Napi bérlet 18. szám. C. Sorozatszám 127.)

Kedden, december 3-án este fél 9-kor: Libavásár. (Operette-ujdonság negyedszer. Napi bérlet 19. szám. A. Sorozatszám 129.)

Szerdán, december 4-én este fél 9-kor: Libavásár. (Operette-ujdonság ötödik. Napi bérlet 19. szám. B. Sorozatszám 130.)

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órakor: A Hazafi. (Film-előadás. Emil Jannings.)

Pénteken fél 3 kor: Mikulás bácsi tréfái. (Gyermekelőadás. Mikulás bácsi a színpadról inti jóra a gyermekeket. A jó gyermekek között ajándékokat oszt ki Mikulás bácsi. Bébi, a kis csoda pony-ló mutatóványaival. A szülőket kéri a Mikulás bácsi, hogy jegyváltáskor egy papírszeletre írják gyermekeik hibáit s adják át a pénztárnál. Nagyon olcsó mozihelyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 128.)

Szombaton 2-kor, 4-kor, 6-kor, 8-kor, 10-kor: A Hazafi. (Film-előadás. Emil Jannings.)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Mágnes Miska. (Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Kondor Ibolyával, Betegh Béával, Ihász Aladárral, Tompa Bélával. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 131.)

Vasárnap 5-kor, 7-kor és 9-kor utoljára: A Hazafi. (Fil-előadás. Emil Jannings.)

Hétfőn, dec. 9-én este félkilencor: Feketeszem éjszakája. (Operette-ujdonság először. A „Mit susog a fehér akác?“ és „Hazudik a muzsikaszó“ szerzőinek leghatásosabb operettje. Kondor Ibolyával, Betegh Béával, Solthy Györggyel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Premiére bérlet 18. szám. Sorozatszám 132.)

Kedden, dec. 10-én este félkilencor: Feketeszem éjszakája. (Másodszor. Napi bérlet 19. szám. C. Sorozatszám: 133.)

Szerdán, december 11-én este félkilencor: Feketeszem éjszakája. (harmadszor. Napi bérlet 20. szám. A. Sorozatszám: 134.)

Csütörtökön, december 12-én este 9-kor: Feketeszem éjszakája. (Negyedszer. Napi bérlet 20. szám. B. Sorozatszám 135.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: Halálhíd. 7 felvonásos, izgalmas, érzékeltető kalandorfilm. Ezenkívül: Pufi székely tréfái. Előadja: Tompa Sándor.

Hétfőn 3-kor és félhatkor: I. Az élet hullámain. (Történet egy leányról, egy legényről és egy szerelmes bohócról 10 fejezetben. Főszereplő: Erna Morena. II. Az utolsó mérkőzés. (Weltmeister. Egy erős ember küzdelme a boldogsággal tíz fejezetben.)

Kedden 3-kor és félhatkor: I. Az élet hullámain. (Történet egy leányról, egy legényről és egy szerelmes bohócról tíz fejezetben. Főszereplő: Erna Morena. II. Az utolsó mérkőzés. (Weltmeister. Egy erős ember küzdelme a boldogsággal tíz fejezetben.)

Szerdán 3 kor és fél 6-kor: I. Az élet hullámain. (Történet egy leányról, egy legényről és egy szerelmes bohócról tíz fejezetben. Főszereplő: Erna Morena. II. Az utolsó mérkőzés. (Weltmeister. Egy erős ember küzdelme a boldogsággal tíz fejezetben.)

Csütörtökön 3-kor, 5-kor, 7-kor és 9-kor: A Hazafi (Oroszország). Világszenzáció. Emil Jannings leghatásosabb alakítása. Minden idők legmonumentálisabb film-óriása. Lubitsch Ernő rendezése.)

Pénteken 5-kor, 7-kor és 9-kor: A Hazafi. (Oroszország). Világszenzáció. Emil Jannings leghatásosabb alakítása. Minden

idők legmonumentálisabb film-óriása. Lubitsch Ernő rendezése.)

Szombaton 2-kor nagyon olcsó helyárakkal, 4-kor nagyon olcsó helyárakkal, 6-kor, 8-kor és 10-kor: A Hazafi. (Oroszország) Világszenzáció. Emil Jannings leghatásosabb alakítása. Minden idők legmonumentálisabb film-óriása. Lubitsch Ernő rendezése.)

Vasárnap d. e. 11-kor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: Pat és Patachon nagyszerű 7 felvonásos bohózata. Erő és szépség utja.

Vasárnap utoljára 5-kor, 7-kor és 9-kor: A Hazafi. Emil Jannings leghatásosabb alakítása. Minden idők legmonumentálisabb film-óriása. Lubitsch Ernő rendezése.)

CORSO - FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 órakor Matiné: Rin-Tin-Tin a csodakutya. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: „Nina Petrovna“ csodálatos hazugsága. Főszereplő Brigitte Helm.

Hétfő: 5, 7 és 9 órakor: „Nina Petrovna“ csodálatos hazugsága. Főszereplő Brigitte Helm.

SELECT - MOZGO:

Vasárnap: Cirkuszhercegnő, utoljára, Harry Liedtke, Verebes Ernő és Hans Junkermann legújabb világsiker aratott filmük. Az énekbetéteket Süvegi Aranka és Szabó Gyula éneklék nagy sikerrel.

Hétfő: Hallo Hollywood, főszerepben Douglas Fairbanks, Charlie Chaplin, Marion Davies.

Kedd: Hallo Hollywood, főszerepben Douglas Fairbanks, Charlie Chaplin, Marion Davies.

Szerda: Hallo Hollywood, főszerepben Douglas Fairbanks, Charlie Chaplin, Marion Davies.

URANIA - MOZGO:

Vasárnap: Ma utoljára Csavargók királya, főszerepben Harry Piel és Dary Holm.

Hétfő: Cirkuszhercegnő, a szezon legbájosabb szalon-vígjátéka, főszerepben: Harry Liedtke, Verebes Ernő. A film énekbetéteit Szabó Gyula és Süvegi Aranka operaművészek éneklék.

Kedd: Cirkuszhercegnő, főszerepben Harry Liedtke, Verebes Ernő. A film énekbetéteit Süvegi Aranka és Szabó Gyula operaművészek éneklék nagy sikerrel.

A Magyar Színház közleményei A HAZAFI.

Emil Jannings! Magyar Színház! Lubitsch rendezés!

Igazi világszenzációja lesz a jövő héten a Magyar Színháznak. Azt a filmet fogják bemutatni, amelyről úgy az amerikai, mint az európai közvélemény megállapította, hogy mióta filmet gyártanak, ennél tökéletesebbet, grandiózusabbat még nem csináltak. Címe: A HAZAFI. (Der Patriot. Patriotus). Főszereplője: Emil Jannings, aki ebben a szerepében önmagát mulja felül. A világ legjobb rendezője Lubitsch Ernő rendezte a filmet.

Minden eddigi film-szenzáció eltörpül a HAZAFI mellett. Minden, amit eddig a mozi-közönség a vásznon leperegni látott, semmi ahhoz képest. A mit a HAZAFI-ban látni fog: a magyar színház a HAZAFI kedvéért 4 napig szüneteltetni fogja az esti színházi előadásokat, hogy mindenkinek módja legyen megnézni ezt a film-csodát. Amerikában most folyt le egy nagy szavazás, amelyben másfélmillió szavazatot adtak le. A kérdés az volt: Melyik filmet tart az amerikai közönség a legjobbnak az utóbbi 10 év óta? A szavazóknak több mint fele (840.000 ember) a HAZAFI-ra adta szavazatát. Az utána következő legjobb filmnek az Ábris rózsáját és az Árva Julika életét (magyar tárgyú amerikai film) találták: A Magyar Színház megszerzi a kolozsvári közönségnek azt a gyönyörűséget, hogy már a jövő héten láthatja a világ legszebb, leghatalmasabb, legtökéletesebb filmjét: A HAZAFI-t. Hogy mely napokon és milyen órákban látható a HAZAFI a Magyar Színházban, azt holnap pontosan közölni fogjuk.

Közgazdaság

Árujegyek kibocsájtásával megkönnyítik a terményleadások lebonyolítását

Timisoara-Temesvár, november 30. A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége legutolsó ülésén elhatározta, hogy lépéseket tesz abban az irányban, hogy a terményműveletek lefolytatása a közel jövőben árujegyek kibocsájtása révén könnyebbé váljon. Ennek értelmében a szövetség illetékes bizottsága közbenjárt egy a kormánynál, (mint az államvasut vezérigazgatóságánál, hogy az államvasut raktáraiba elhelyezett gabona után ezen árujegyeket, illetve „váransokot“ adják ki. A kormány, amely jól tudja, hogy a gabonakereskedelemben jelentékeny hitelre van szüksége, elsősorban hozzájárult ezen jegyek kiadásához, sőt hajlandó volt beleegyezni abba, miszerint ezt a jogot a vasuti állomások közelében fekvő magánraktárak szintén gyakorolhassák. A kormány csak egy feltételhez kötötte ezen árujegyek kiadási jogát, melynek értelmében a raktárnoknak valamely komoly intézmény vezetése és ellenőrzése alatt kell állni. Az Iparkamarák Országos Szövetsége természetesen szívesen volt hajlandó eleget tenni a kikötött feltételeknek, amennyiben önmaga vállalta ezt a vezető és ellenőrző szerepet. Természetesen számolt azzal, hogy az ilyesmi hatalmas kiadásokat is jelenthet az egyes kamarák számára s ezért egyelőre maga is csak elvben fogadta el a kormánytól azonnal ráruházott szerepet.

A Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetségének vezetősége a terv kivételét illetően azon a meggyőződésen van, hogy a

raktárakat nem globális összegért kellene kibérelni, mert ez feltétlenül éreztetné hatását az iparkamarák évi költségvetésében, hanem az elhelyezett gabonamennyiség után kellene a bérleti összeget fizetni, még pedig arányban az elraktározási idővel. Ebben az esetben jelentékeny kiadások nem terhelnék az iparkamarák büdzséjét.

Ennek ellenére is azonban a Kamarák Országos Szövetsége nem gondol arra, hogy ezt a kitűnő tervet egyedül valósítsa meg, hanem a mezőgazdasági kamarákkal karöltve. Ebben az értelemben a Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetsége összeköttetésbe lépett a Mezőgazdasági Kamarák Országos Szövetségével, hogy együtt állapítsák meg azokat a módokat, melyek segítségével sikertülni fog ez az intézmény életre hívni. A tárgyalások már eddig is tisztázták azt, hogy ezen intézményeknek a létesítése feltétlenül igen jelentékeny hasznot hozna a romániai gabonakereskedelemben. Ugyanakkor a szövetség vezetősége értesítette az egyes kamarákat arról, hogy saját körzetükben mind egyik készítsen jegyzéket a vasuti állomások közelében levő azon magánraktárokról, amelyeket a fenti feltételeknek megfelelően ki lehetne bérelni.

A listákban fel kell majd tüntetni ezen raktárak befogadóképességét. Illetékes körökben nagy örömmel várják a terv végrehajtását és sok jövőt jósolnak a kamarák ezen kezdeményezésének.

Ujabb bankbukások Németországban. Közölte az Uj Kelet, hogy ujabb időben a német pénzpiacra erősen megrendült sok olyan bank helyzete, amely nem volt kellőképpen felkészülve a mai átmeneti időkre. A már jelzett bukások száma gyarapodott a Grossenhaniban működött hatalmas iparbankok. A bank számos iparvállalatba fektette tőkéjét, amely teljesen eluszott. Tegnap a Gewerbebank kénytelen volt fizetéseit beszüntetni. Itt említjük meg, hogy a fizetésképtelenné lett „Bank für Handel und Gewerbe“-hez kijelölt vizsgáló-bizottság a napokban fejezte be a vizsgálatokat. A vizsgálat megállapította, hogy a banknak két millió márkányi vesztesége volt és azonnalkívül kiderült az is, hogy az egyik igazgató nemcsak fedezetlen hiteleket helyezett ki, hanem ügyes hamisításokkal az üzleti könyvekben is olyan tételeket szerepeltetett, amelyek sohasem képeztek a bank üzleteit. Az ilyen módon elteremtett pénzeket az igazgató saját céljaira használta fel. Együttal megállapították azt is, hogy a felügyelő bizottság képtelen volt megállapítani a veszteségeket, olyan ügyesek voltak a különböző tételek elszórva a könyvek között.

Életbelép a csehszlovák aranyvalutátörvény. Prágából jelentik: Tegnap jelent meg a törvénytervezés a nemzetgyűlésnek november 7-ikéről a csehszlovák valuta végleges szabályozásáról szóló javaslata. A javaslat azóta, mint azt már ismertettük, törvényerőre emelkedett. Az aranyvalutáról szóló törvény november 26-án már életbe is lépett.

Egy magyar szerszámgár fizetésképtelen lett. Budapestről jelentik: A hatvanév óta fennálló Első Szentendrei Szerszámgár Rt. kényszerregegyezési eljárás megindítását kérte. A passzívák 246 ezer pengőt tesznek ki, amellyel szemben 176 ezer pengő az aktiva. A gár különösen ipari és mezőgazdasági szerszámok előállításával foglalkozott.

Eltolódások a magyar külkereskedelemben. Budapestről jelentik: Magyarország külkereskedelmi forgalma ebben az évben érdekes eltolódásokat mutat fel. A Magyarország felé importáló államok sorában még mindig Csehszlovákia áll

első helyen, évi 176 millió pengővel. De ez az import mégis visszament 22-85 százalékról 21-96 százalékra. Ezzel szemben Németország, amelynek a Magyarország felé való bevitelben 19-25 százalék a részesedése, 19-76 százalékra emelkedett. Az Ausztriából való import 13-46 százaléka, a Romániából való bevitel viszont 9 százaléka az egész magyar importnak. Az Egyesült-Államok eddigi importja 29 millió volt és ez most 33 millióra emelkedett, a Franciaországból importált áru értéke viszont 23-ról visszament 17 millióra. Az olasz import eddig is 34 millió volt. Magyarország exportja mindentekintetbe jöhető ország felé emelkedést mutat. Legnagyobb a magyar export Olaszország felé. 20 millióról 44 millióra emelkedett ez a kivitel. Első helyen áll Ausztria 210 millió pengő exporttal, amely az egész export 31-04 százalékát teszi ki. Második helyen áll Csehszlovákia 115 millióval, (17-04 százalék) a harmadik helyen áll Németország 71 millióval (10-55 százalék). Németország után következnek: Jugoszlávia, Olaszország, Törökország, Brit India és végül az Egyesült-Államok.

Törökországban megbukott az ország iparindustrializációs terve. Konstancából jelentik: Törökországból érkező utasok beszélik, hogy Kemál pasának az ország industrializására vonatkozó tervei rendre megbuktak. Ez Romániát is közelről érinti, minthogy az országban számos gyár erősen érdekelve volt ebben a tervben, olyképen, hogy vagy fiók vállalatokat akartak létesíteni Törökországban, vagy pedig az ottani vállalatok megbízásából berendezték volna a gyárakat. Kemál pasa hiába ígért adókedvezményeket és gyártási prémiumokat, az ország iparosítása sehogy sem vált be. A legújabb statisztika szerint az ország lakosságának csak 2 százaléka foglalkozik iparral és gyári munkával, a többi túlnyomó részben mezőgazdasággal foglalkozik és az ország kivitele is főleg ilyen termékekből, dohányból és déli gyümölcsből áll. Ezidén a mezőgazdaság terén is súlyos bajok voltak a nagy szárazság miatt, úgy hogy az agrárország kénytelen volt buzaellátását külföldről fedezni.

25-50%-kal olcsóbb lett a benzín

fogyasztás minden autónál, ami „VIX“ készülékkel van ellátva.

Nagy olaj megtakarítás.

Megszűnik a koromlerakódás a hengerekben.

Meghosszabbítja a kocsik üzemképességének időtartamát.

Rendkívül olcsó!

Irjon még ma a romániai vezérképvisletnek:

AUTOVIX, Cluj, Str. Berthelot 7. Vizonteladókát és szakmabeli ügynököket keresünk.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Vasárnap december 1.

Budapest. 9. Ujsághírek, kozmetika. 10. Egyházi zene. 11. Istentisztelet. 12.25. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána az Operaház tagjából alakult zenekari hangverseny. 14.55. Az Operaház előadásának ismertetése. 15. Az Operaház: Álarcosbál c. operájának közz. 17.50. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Sporteredmények. Utána: Rádió Szabadegyetem Tarnay-dalok. Előadja: Rössler Endre operatőr. Valamint prózai előadás. 18.50. A földművelésügyi minisztérium előadása. 19.25. Sporteredmények. 19.30. Bodán Margit magyar nótadélutánja, cigányzene-kisérlettel. 20.45. Vörösmarty emléktűnép. 22. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd Fejes szalonzenekar hangversenye. 22.45. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye.

Belgrád. 20. Ünnepi hangversen a délszlávok egyesülésének emléknapja alkalmából. 22.20. Táncczene.

Berlin. 20. Vig jelenet. 0.30.ig Géczy Barnabás zenekara.

Pozsony. 19. Gramofon, 20. Közvetítés Prágából, 21. Táncczene, 22. Közvetítés Prágából, 22.20. Közvetítés Brünnből.

Breslau. 19.15. Hirschberg Walter dalai, 21. Operatőr zseletek, 22.30—24. Táncczene.

Brünn. 19. Rádiózenekar, 21. Puccini-áriák, 21.20. Táncczene, 22.15. Katonazene. **Bukarest.** 11.15. Rádiózenekar, 16. Könyű és román zene, 20. Carla zongoraművész. Chopin-, Albeniz- és Liszt-darabokat ad elő. 20.45. Dimitrescu Aura operatőreszköz dal- és áriaestje. 21.15. Hegedűjáték.

Frankfurt. 21.15. Zenés irodalmi est. 22.45. Radics Béla zenekara játékának közvetítése Budapestről.

Genova. 20.15. Gépzene, 21. Ének- és kamarazene.

Hamburg. 20. Fetrás est a szerző személyes vezetésével, 22.30. Keringő-est.

Kassa. 19.05. Juhász A. magyaenyelvű előadása, 20.05. Házi zene, 21. Kávéházi zene, 22. Közvetítés Prágából, 22.15. Közvetítés Brünnből.

Köln. 18.15. Bach-kantáté közvetítése Londonból, 24.ig Jazz-zene gramofonon. **Königsberg.** 18.25. „Az éneklő bolond” c. hangosfilm közvetítése, 19. Délszláv zene gramofonon, 20. Népszerű hangverseny, 22.30. Táncczene.

Königswusterhausen. 20. I. Adventi versek és dalok, utána berlini műsor.

Leipzig. 19.30. Rádiózenekar, 21. Sachs Lothar derűs rövid történetei.

London. 22.05. A rádió szimfonikus zenekara.

Milano. 20.30. Verdi: „Falstaff” c. operája. Az opera után könnyű zene.

München. 19.30. Hangverseny Wolfe newyorki tenorista közreműködésével. 22.40—0.30. Cigányzene közvetítése Budapestről.

Nápoly. „A corneveili harangok” című operett.

Prága. 20—22. Ünnepi hangverseny az összes délszlávok egyesülésének évfordulója alkalmából.

Róma. 21.02. Nagy olasz zeneest.

Szambul. 19.30—21.30. Török zene.

Stuttgart. 19.30. Zongoraverseny Frankfurtból. 20. Hangverseny a stuttgarti Márkus-templomból. 21.15. Zenés irodalmi előadás. 22.45—24. Radics Béla és cigányzenekarának játéka Budapestről.

Torinó. 20.30. Operaközvetítés Milánóból, utána könnyű zene.

Toulouse. 17. Táncczene, 20. Bécsi muzsika. Utána táncczene, 21.15. Dalok. 21.45. Hangszerszóló, majd szimfonikus zene.

Bécs. 16. Geiger-zenekar. 1. Moniuszko: Halka-nyitány. 2. Waldteufel: Egész Páris, keringő. 3. Massenot: Manon-ábránd. 4. Ponchielli: Gioconda-ballettzene. 5. Rachmaninov: Előjáték. 6. Csajkovszkij: Dal, szöveg nélkül. 7. Boccherini: Memnütt. 8. Portnov: Zenélő doboz. 9. Lehár: Magyar dalok. 10. Ascher: Fütty-

dal a-Mit meg nem tesz az ember szerelemből című operettből. 11. Geiger: Tudom jól, hogy te vagy az én sorsom. 12. Teropé-tempó, sláger egyveleg. 18. Psohorn Károly műveit olvassa. 18.30. Felolvasás Algiről. 19.15. Kamarazene. 1. Goldmark B-dúr rongorogtós, utána Csajkovszkij-és Greccsaninov-dalok. 20.15. Offenbach: Eljegyzés lámpafénynél című operettje, utána operettörökékek, majd képrádió. **Zágráb.** 20. Zajc Iván „Zrinyi Miklós” című operája a nemzeti színházból. **Zürich.** 21. Náda János fuvola-estje.

Hétfő, december 2.

Budapest. 9.15. Gramofonhangverseny. 1. Mendelssohn: „Fingals cava” — megnyitó, 2. Poldini: Kálmán diák dala a „Farsangi lakodalom” című operából. 3. Dvorák: Humoresque, 4. Mascagni: Parasztbecsület — ária. 5. Mendelssohn: Földdal, 6. Schumann: Almodozás, 7. Tosti — Seb: Matinata, 8. Wiedoeff: Saxofon, 9. Grey: A nevető rendőr, 10. Bodrogi: Nem voltam én koromszűvő, 11. Szentkár — Sebő: Sárga falevél — keringő. 12. Philips: Mona — keringő. 13. Sándor Innocent: Füstkarikák — keringő, 14. Fried-Brown: Pogány dal — keringő, 15. Coslow-Spier-Britt: Álom volt-e? — keringő, 16. Paezler: Herkulesfürdői emlék — keringő, 17. Maetro: Serenade Walse, 18. Peyronnia: Reine de Musette — keringő, 19. E. Strauss: Doctrinou — keringő, 20. J. Strauss: Tavasszi hangok — keringő, 21. Waldteufel: Örökké, vagy soha — keringő, 22. Lehár: Cigányélet — keringő, 23. Waldtauffer: Jégvalcel. 24. Lehár: A vig özvegy — keringő. 9.30. Hírek. 12.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1. Kienzl: A csordás dala — egyveleg, 2. Händel: Largo. 3. Lavotta: Érzelelgő és friss, 4. Lincke: Téli táj — keringő, 5. Gregh: Induló. 12.25. Hírek. 12.35. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30. Hírek, élelmiszerárak. 3.45. Fulton-rendszerű képátvitel. 4.20. Asszonyok tanácsadója. 4.45. Pontos időjelzés és vizuális jelzés. 5. Tót-magyar nyelvoktatás. 5.30. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 1. Waldteufel: Egy nap Szivillában — egyveleg, 3. Saint-Saëns: Sámson és Delila — ábránd, 4. Pilker: Őszi fjojd. 5. Henderson: Sonny boy. 6.30. Német nyelvoktatás. 6.40. A Andapesti-lipótvárosi Szent István Bazilika ének- és zenekarának egyházi hangversenye. 8.40. Rác Dezső dr.: „A londoni Lord Major hagyományos beiktatás”. Felolvassa: Kone Sándor dr. 9. Tárogató-est. Közreműködnek: Szende Ferenc a m. kir. Operaház művésze, Lugossy István, Kerpely Jenő és Polgár Tibor. 1. Három bujdosó dal. 2. Rákóczi imája. 3. Rákóczi kesergője. 4. Virágdslok. a) Amott kere kedik; b) Hej bu-termett idő. 5. Eredeti Rákóczi-nóta. 6. Rákóczi-nóta, ahogy azt Erdélyben játszották. a) Balogh Ádám nótája; b) Tót-kuruc dal. 8. Arókszállásnál. 9. Te vagy a legény Tynkodi pajtás. 10. Csinnom Palkó. Utána kb. 9.50. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Rigó János cigányzenekarának hangversenye az Enke kávéházból.

Belgrád. 20. Rádió-négyes. 22.40. Vigjáték. 22.05. Népszerű zene.

Berlin. 20. Száztagú rádiózenekar Mahler Gusztáv C-moll szimfóniáját adja elő. Kiurina Berta és Cabier Károly szólísták közreműködésével. Utána Komor Géza zenekara. 22.30. Táncczene. Utána 0.30.ig táncczene.

Pozsony. 11.30. Gramofon, 18. Kamarazene. 22. Közvetítés Prágából, 22.15. Közvetítés Brünnből.

Breslau. 16.30. Gramofon, 17.20. Zenés gyermekóra. 19. Jaekel szopránénekesnő Debussy-, Honegger- és Poulenc-dalokat énekel. 20.30. Derűs zene, 23.15. Táncczene.

Brünn. 22.15. Kávéházi zene. **Bukarest.** 16. Rádiózenekar. 20. A Capelleanu-vonósné-yes hangversenye. **Frankfurt.** 19.30. A Frankfurteri Zene-körzene-ület hangversenye, 21.15. Salvati milánói operatőreszköz dal- és áriaestje, 22. Vidám óra, 23—24. Táncczene. **Genova.** 20.15. Vendéglői zene, 20.40.

Már nem soká hiányzik!

már már december elsején minden rádió szakszertben kapható a legmodernebb

4-csöves hálózati

Standardyne

vevőeszközök.

Gyári leirat: **TUNGSRAM S.A. CLUJ**

Costa: „A Maxim király” c. operettje.

Hamburg. 20.30. Adventi hangverseny, 21.30. Lothar Rudolf „Don Sebastian” c. művei zenei illusztrációkkal 22.50. Vendéglői zene.

Kassa. 20—21.30. Kabaré Bronoból, 21.20. Tamás Alfréd dalestje 22. Közvetítés Prágából 22.15. Közvetítés Brünnből.

Köln. 20. Közvetítés Berlintonól 20.30. Hangverseny Düsseldorfból. 24.ig táncczene.

Königsberg. 20. Közvetítés Berlintonól 20.30. Arno Holz és Oskar Jersche „Traumulus” tragikus vígjátéka, 22.30—24. Szórakoztató zene.

Königswusterhausen. 20.30. Derűs zene közvetítés Breslauból.

Leipzig. 20. Szimfonikus hangverseny a hallei Városi Színházból, 24. Táncczene.

London. 19.45. Beethoven szonátáját, 20.45. Fuvola-verseny, 22.50. Zenekari verseny szopránénekekkel, 24.15. Táncczene. **Milano.** 21.50. Vegyes zene.

München. 19.30. Házi trió, 20. „A vörösselyem harisnyakötő”. Vidám jelenet, 21.20. A müncheni vonósnegyes játéka 22.45. Táncczene.

Nápoly. 21.02. Zandonai: Telefunken, induló, 21.07. Verdi: „Trubadur” című négyfelvonásos operája.

Prága. 20. Kabaré, 21.30. Raave Hilda dalestje, 22.15. Gramofon.

Róma. 21.02. Könyű zene.

Szambul. 19.30—21.30. Török zene.

Stuttgart. 19.30. Hangverseny Frankfurtból, 21.30. Salvati dalestje Frankfurtból, 22. Vigóra, 23. Táncczene.

Toulouse. 20. Dalok, 20.30. Táncczene 21.15. Múdalok, 22. Vigjáték, 22.45. Sláger-est.

Bécs. 20.05. Dvorak: Ruzsarka című operája.

Rádiónál

a cső használatodik el.

Díjlanul felülvizsgáljuk. Megállapítjuk a teljesítmény csökkenését.

CONSTRUCTIO

Cluj, P. Unirii 32.
Telefon 83.

Hirdessen az Uj Keletben

Első Romániai Zsidó Sorsjáték!

Zsidók, a „BEZALEL”

jótehonycélu sorsjáték sorsjegyeinek vásárlásával nagy általános zsidó érdekeket szolgálunk: segítjük a zsidó munkások özvegyeit és árváit. Ezenkívül minden sorsjegytulajdonos részt vesz az 1930. február 10-ikén megtartandó sorsoláson, amikor jelentékeny nyeremények kerülnek kisorsolásra.

Egy sorsjegy ára 40 lej,

Zsidószervezetek és intézmények vezetőségei forduljanak a

Központi irodához **Str. G. A. Rosetti (Cerc. Libertatea)**

Keresetnek az egész országban komoly garanciával rendelkező, agilis bizományosok a „ROMÁNIAI ZSIDÓK ELSŐSORSJÁTÉKA” nsorsjegyeinek elhelyezésére.

SPORT

A Haggibbor közgyűlése ma délelőtt 10 órakor kezdődik a klubhelyiségben. Az egyesület elnöksége felkéri a tagokat, minél nagyobb számban jelenjenek meg a közgyűlésen, hogy annak határozatképessége biztosítható legyen.

A Haggibbor férfi tornaszakosztálya hétfőn este kezdi meg működését a Református Kollégium tornatermében. Tornaórák: Hétfőn és csütörtökön este 7 órától kezdve. A szakszerű vezetés Kardos István amatőr-tréner kezében van. A tornaórákon a futballisták és teniszjátékosok is teljes számban résztvevni kötelesek.

A Haggibbor női tornaszakosztálya Semlyén Tivadarné vezetése alatt szintén hétfőn kezdi meg téli szezonját. A tornaterem a Deák Ferenc-utca 12. sz. I. emeletén van. Jelentkezni lehet úgy is, mint a Rador-nál. Remélhető, hogy a Haggibbor női tornaszakosztálya ebben az évben fokozott sikerrel és eredménnyel fog működni.

Haggibbor—RMS. A mai szezonzáró mérkőzésen mindkét csapat komplett felállításban szerepel. A mérkőzés sorsa nyílt, remélni szeretnők, hogy a Haggibbor játékosai teljes erejükkel és lelkesedéssel fognak küzdeni és megszerezik az annyira kívánatos győzelmet, amely a harmadik helyre hozná fel az egyesületet. A mérkőzés 2 órakor kezdődik. Bíró Salvan Virgil mérnök lesz.

Városközi birkozsportverseny. A KMSC, Kolozsvár agilis munkáspartegylete városközi birkozsportversenyt rendez, amelyen a KMSC és KKASE birkozsporton kívül indul a nagyváradi Törökves hírneves gárdája, 36 nevezés érkezett a versenyre, amelynek sikere már biztosítva van. A verseny az Unitárius Kollégium tornatermében kerül eldöntésre. Ma délután 3 órakor kezdődnek az előmérkőzések, este 8 órakor pedig a döntők. Mérseklést belépődíjak.

Móricz Zs.

Forró mezők

az Athenaeum Könyvtár új 12 kötetes sorozatából — ára füzve 54 lei, vászonban 84 lei, de ha a teljes sorozatot megrendeli, íve csak 44 lei

diszvázonkötésben 64 lei

Lepage -tól Cluj-Kolozsvár

kérjen prospektust.

Nem várjuk meg, hogy a vevő kérje! 15⁰⁰

vagyis 100—250 leig terjedő engedményt mi magunktól adunk talpbavésett szabott árainkból minden cipő vételénél nov. 15-től

DERBY cipőgyár fióküzletei.

5679. év
5689. év
5689. aug

Albajulia
Ardu: We
Lszák Dávid
Andor 153
Mártonné 2
520 (1134
(4050), Bro
Cluj: Kere
Pop 10, 1
sebes: Salg
silvaniei: S
cuba: Stern
Mihály Káro
Dej: Stern
Diciosanmart
Fogaras: C
Folóp Izidor
hoz) 844 (84
1825 (11.56
Lajos 310 (1
(1676), Lugo
Medias: Inc
dias-Aires: (C
(Satmárhoz)
Kajemet Irgó
12 095 (235
582 (2196),
(1032), Pecica
Petroseni: H
toslita: Stern
Sternberg A
Spielmann M.
Keren Kajem
Sebis: Lefkov
Fried Erzszi
Gheorghe: C
Tasnád: We
leagd: Grün
nisora: Ker
Lázár 5. 129
Keren Kajem
25.42 (126,4
renc 1690 (1
hoz) 443 (443
259 (259), Za
(12.670).

Bevételek

I. Persely

92.669-25, Imi

II. Dunam

dunamadom, (ké

(esk. gyűjt.)

filmből 1000,

III. Arany

1659, esk. gyű

IV. Faador

Hősök erdeje

összesen Lei 1

Perselyből

Imaházi pers. 20

Parkas Klári 30

Hicaz: Mendel

200, Cocuba: D

setlen 5000, D

ig A. Salamon

70, Ineu: Vés

J. 200, Jibou: V

B. 530, Husz

Krausz R 230,

des G. 220, Se

202, Oradea: S

Kaszner Salomo

Uran Mihály 23

Klein Jenőné

Osorheiu: Stern

207, Sft.-Gh

rank S. 560,

30, Nemes He

15. Hochstaedt

tozmann M. 26

247, Pollák S,

curis: Háber

Kohn (Maraus)

Impersely:

Dunam-ado

aransebes: 173

Pinkász: (e

Cluj: Dr. Ohrens

Rendevény

nepélyből 118

Film: Albaju

Aranykönyv

szin Mór be

(a) Déva: 22

nyas M. és

ndes anyaköny

v. Albajulia: H

in Mirjam C

X. Kimutatás.

5679. év óta 5689-ig Lei 15,623.268 75
5689. évben befolyt „ 1,875.842 25
5689. augusztusban bef., 145.087 —

Helységek szerint:

Albajulia: Ritter Sándor 7329 (48.943), Arad: Weisz Mózses 461 (461), Baibicsad: Esák Dávid 210 (210), Beius: Ifj. Weisz Andor 1532.50 (1767), Beclean: Hirsch Mártonné 2055 (6845), Belia: Sein László 520 (11343) Bicz: Mendel Mór 1016 (4050), Borosin-u: Vértés Ignác 1254 (8600), Cluj: Keren Kajemet Iroda Str. Baron L. Pop 10, 14.000 75 (149.837 25), Caransebes: Salgó Andor 3323 (23.773), Cehul-silvaniei: Schreiber Ilonka 250 (6704), Cocuba: Stern Rudolf 602 (702), Déva: Özv. Mihály Károlyné és Gál Kató 4260 (2 903), Dej: Sternberger Sarolta 5000 (36.570), Diciosmartin: Mózes Nusi 1310 (7946), Fogaras: Cziek Sári 1630 (8186), Jibou: Falöp Lázár 1286 (6129), Ighiu: (Albajulia-hoz) 844 (844), Lipova: Strauszmann Jakab 1825 (11.560), Livada noua: Siebermann Lajos 310 (1630), Lunca: Klein Mór 66 (1676), Lugoj: Deutsch Béla 19 222 (65.475), Medias: Ince Gyula 1120 (6369.50), Medias-Aires: (Satmárhoz) 348 (348), Negresti: (Satmárhoz) 1255 (1255), Oradea: Keren Kajemet Iroda, Piata Mihai Viteazul 11/a, 12005 (235.757), Osorheiu Stera Klára 582 (2196), Orasul nou: Löw Lajos 500 (1032), Peicica: Kohn Mihályné 1544 (14.269), Petroseni: Helyi Csoport 645 (19.976), Ratoslita: Stern Izsóné 482 (482), Sighet: Dr. Sternberg Aladár 5720 (30.037), Sibiu: Spielmann M. Eliezer 5775 (49.274), Satmár: Keren Kajemet Bizottság 6368 (65.256), Sebis: Lefkovits Bernát 1146 (8375), Seini: Fried Erzsé (Satmárhoz) 869 (2639), Sft. Gheorghe: Goldstein Ida 6930 (14081), Tasnad: Weisz Mártonné 450 (4290), Tileagd: Grünberger Ibolyka 607 (5353), Timisoara: Keren Kajemet Iroda, Str. Gh. Lazár 5. 129.75 (314.440), Targumures: Keren Kajemet Iroda, Str. Nic. Ganea 2. 25.422 (126.464), Uciris: Habermann Ferenc 1690 (1690), Ville-Satmar: (Satmárhoz) 443 (443), Vama-Turcului: (Satmárhoz) 259 (259), Zalan: Marguliesz Amália 1433 (12.670).

Bevételek adományágak szerint:

I. Persely: rendes perselyek (2310) 92.669-25, Imi-zsebpersely (7) 489 (93 158-25)
II. Dunam: (három és fél dunam) rendes dunam-adom. (két és fél dun.) 7677-75, Pinkász (esk. gyűjt.) 765, rendezvényekből 1180, Filmből 1000, értékekből 240 (10.862-75).
III. Aranykönyv: rendes aranykönyv 1659, esk. gyűjtésből 3115 (4774).
IV. Faadomány: Herz erdőbe 34.242, Hősök erdeje 3050 (38.292), augusztusban összesen Lei 145.087.

Perselyből: Albajulia: Kohn A. 220, Imaházi pers. 203, Beius: Ifj. Weisz A. 425, Farkas Klára 350, Ifj. Birek László 235, Bicz: Mendel M. 400, Beliu: Márton S. 200, Cocuba: Stein B. 252, Dej: részletekkel 5000, Déva: Drattler M. 293, Lusztig A. Salamon V. 210, Ighiu: József I. 570, Ineu: Véres Ignác 325, Dr. Kollin J. 200, Jibou: Brüll E. 243, Lugoj: Klein B. 530, Huszár V. 204, Stern V. 328, Kransz R. 230, Hirsch Arminné 210, Földes G. 220, Schwarz H. 200, Neumann A. 202, Oradea: 525, Farkas Jakabné 400, Kassner Salomonné 324, Dr. Jónás E. 240, Erőn Mihály 230, Dr. Markovits I. 200, Klein Jenőné 200, Wasserstrom S. 200, Osorheiu: Stern V. 400, Ratoslita: Farkas L. 207, Sft.-Gheorghe: Berkovits M. 660, Frank S. 560, Sándor G. 460, Pollak K. 30, Nemes Henrikné 334, Montag I. Imre 15, Hochstaedt M. 300, Berkovits M. 300, Komann M. 269, Lusztig Gy. 250, Roth S. 247, Pollák S. 215, Sibiu: Jakab Elza 200, Uciris: Habermann S. 555, Adler J. 525, Kohn (Marau) 340, Löwy K. 220.

Impersely: Cluj: Fischer Lipót 211.
Dunam-adomány: Rendes földadomány. Caransebes: 1733, Sighet: 5720.
Pinkász: (esk. gyűjtés) Cocuba: 200, Cluj: Dr. Ohnstein esküvőn 565.
Rendezvények, akciók: Beclean: Herzl-nepélyből 1180.
Film: Albajulia: 1000.
Aranykönyv: Dr. Weissburg Chaim és Noszin Mór bevezetésére (esk. gyűjtések) Déva: 227, Sibiu: 258, Targumures: Fogaras M. és Dr. Erdélyi gyűjt. 2600, rendezvények adom. Dr. Weissburg V. Albajulia: Barisszia 1000, Oradea: néh. Kohn Mirjam Chave és Nussen bev. 420.

Noszin M. és Dr. Weissburg bev. 239.
Faadomány: Herzl-erdőbe. Cehul-silvaniei: Ceiré és Ceiroth M. Landau krtjébe 250, Cluj: Fischer Ernő megb. Feldmann Károlyné emlékére 250, Péterffy Endre 250, (Megboldodult Weiszbur Ödönne kertjébe) Wizo lugosi csoportja 3150, Lugosi Cionista Egyll. 5000, Barisszia 5000, Oradea: Blum Zs. 250, Aviva Barisszia ünnepélyéből 1993 Petroseni: Herzl-ünnepély eredm. 645, Satmár: Herzl-ünnepély eredm. 5204, Targumures: Virágnap bev. 6500, emlékünnepély 4750.

Hősök erdejébe: Schwarz Miksa Cluj kertje: Albajulia sómérek adom. 1100, Cluj: sómérek gyűjt. 1250, Péterffy E. 700.
Mintaperselyek: Ighiu: József L. 570, Lugoj: Klein B. 540, Oradea: Lusztig A. 526, Sft. Gheorghe: Berkovits M. 560, Frank S. 560, Uciris: Habermann S. 555, Adler J. 525.

XI. sz. kimutatás

5679. év óta 5689-ig 15,839.036-25
5689. évben befolyt 2,091.609-75
5689. szept. befolyt 215.767-50

Helységek szerint:

Arad: Dr. Vajda Jakab 979 50 (34926), Augustin: Jakab József 550 (550), Alesd: Ladányi Ignác 4780 (6780), Aghires 500 (4541), Arinis: Weinberger Margit 381 (544), Bistrita: Dr. Adler Hermann 3903 (26.357), Brasov: Kain Dávid 14.250 (25.802), Blaj: Naftali Ákos 5200 (19.406), Bilbor: Joszypovics M. A. 1250 (1250), Bandul de-Campie: Zelig László 500 (1204), Beclean: Hirsch Mártonné 900 (7745), Bihar: Kohn Ferenc 1006 (2319), Borosien: 500 (8600), Bozovici: Dr. Freireich Simon 20 (450), Brad: 1648 (8464), Cluj: Keren Kajemet Iroda, Str. Baron L. Pop 10. 32.140 (183.977-25), Caransebes: Salgó Andor 1501 (25.274), Carei: Dr. Fehér Ferenc 1184 (24.750), Cehul-silvaniei: Schreiber Ilonka 1177 (7881), Chitineu: Princez Ernő 3215 (13.547), Déva: Özv. Mihály Károlyné és Gál Kató 550 (28.453) Dej: Sternberger Sarolta 5100 (41.670), Ditrau: 820 (1670), Farcasa: 600 (1432), Galautas: 306 (681), Ghimesfaget: 900 (7463), Ghiris-de-Aires: Salamon Ottó 1500 (3190), Hateg: 5500 (58.035), Jibou: Falöp Lázár 660 (6789), Ila: 1873 (1873), Lupeni: Wizo 1250 (1250), Ludesul-de-Mures: 500 (3519), Marghita: Gelberger József 630 (1910), Mercureaniraj: Grünfeld Dávid 554 (1411), Nadlae: 3734 (12.977), Oradea: Keren Kajemet Iroda, Piata Mihai Viteazul 11. 38.630 (269.387), Osorheiu: Feuerstein Miksa 6512 (21.800), Orsova: Löwenkopf Kálmán 4700 (8370), Petroseni: Helyi Csoport 1250 (21.226), Reghin: Dr. Weisz Mendel 1251 (7508), Sighisoara: Fried Ignác 715 (3215), Sibiu: Spielmann M. Eliezer 17.012 (66.286), Satmar: Keren Kajemet bizottság 6117 (71.873), Salonta: Dr. Kálmán Jenő 400 (10.233), Sannicolaulmare: Ürményi Marcel 1846 (2096), Sft. Gheorghe: Goldstein Ida 700 (14.781), Surduc: Becker Henrikné 800 (2400), Tasnad: Weisz Mártonné 870 (5160), Targulapuz: Pollák Ica 1000 (1750), Tileagd: Grünberger Ibolyka 1231 (6584), Teius: József Sándor 1512 (4735), Timisoara: Keren Kajemet troda 750 (315 190), Targumures: Keren Kajemet iroda 29.299 (155.763), Uioara: Menyász Károly 2315 (7828), Vad: Dr. Timár Miksa 250 (710), Vulcan: Wizo 1250 (7.077) Zau: Pauncz Béla 1100 (2912).

Bevételek adományágak szerint:
I. Persely: rendes perselyek (2256) 87144, Imi-zsebpersely (8) 261 (97.406).
II. Dunam (4 dnam): rendes dunam-adom. (2 dunam) 5773, Jizkór, templom-adomány 1294, Pinkász (esk. gyűjtések) 121, Rendezvények, akciók 3426, Filmből 479-50, Értékekből 543 (13.266-50).
III. Aranykönyv: Rendes aranykönyv 23330, esk. gyűjt. 474 (2804).
IV. Faadomány (409 fa): Herzl-erdőbe 5 fa (eddig bef. 191 fa) 1257, hősök erdejébe 404 fa (eddig 416 fa) 101.044, szeptemberben összesen befolyt 215,767-50.

Perselyekből: Aghires: Kaufmann Ilonka 500, Augustin: Jakab J. 250, Schwarz S. 200, Bicsad (Sft.-Gheorghe-hoz): Özv. Farkas Izsákné 700, Bihar: Kohn F. 225, Bistrita: Esk. persely Rotschild B. 220, Brad: Fischer S 516, Brasov: részletezetlen 14.000, Chisineu: Princez E. 500, Steiner J. 200, Fon S. 200, Cluj: Fischer L 333, Covasna: Meiel Samuné 240, Strausz Zs. 220, Ditrau:

Dr. József Ede 260, Ábrahám L. 230, Nadlac: Weisz Szerén 639, Steraheim F.-né 240, Oradea: Stern V. 334, Hitter és Breuer 330, Pásztor Stiefi 320, Weisz Ignác 202, dr. Kohányi Rezső 300, Guttmann H. 300, Becker M. 175, Schwartz B. 262, Fried Ignác 239, Fenichel N. 234, Gutfried I. 210, Rein M. 210, Rubinstein S. 200, dr. Spitztr S. 200, Glück D. 200, Salamon részlete 200, Satmar: Dr. Jordán Viktorné 812, dr. Steinberger E. 340, Rosenberger D. 273, Kauffmann B. 310, Sibiu: Breiner L. 267, Goldstein B. 200, Surduc: Becker Henrikné 400, Targul-Mures: 6127 részletezetlen, Tileagd: Özv. Schwartz Sámuelné 440, özv. Lindenföld Miksáné 205, Uioara: Kohn és Léb 449, özv. Berkovitsné 200, Zau de-Camp: Pauncz B. 300.

Dunam: Rendes dunam-adományok: Beclean: Hirsch Mártonné 900, Ila: Klopót Ferenc 1873, Orsova: Orsovai zsidók dunam-adománya: Scheinherger H. 500, dr. Schwartz T. 500, Dreichlinger F. 300, Strausz 300, Bloch S. 200, Nobel M. 200, Reichtr M. 250, Baron 200, Kaufmann & Co. 200.

Jizkór, templomadomány. Elesett hősök aranykönyvi bevezetésére Sibiu: hitközségi snóder 859, Targul-Mures: Gerson M. 300.

Pinkász: Esküvői gyűjtés, Cluj: Sómrák 345, Ceiroth Mizrahi 773.

Rendezvények, akciók. Déva: Ujévi ürvölzet megvált. 300, Orsova: Ujévi üdv. megv. 450, Sibiu: Pro Palestina Liga gyűjtése 1440.

Filmből: Arad: 476-50.
Értékekből: Bozovici: Dr. Freireich S. 200, Nadlac: 268.

Aranykönyv: Dr. Weissburg Chaim és Noszin M. bevezetésére Oradea: esk. gyűjt. 410, rendes aranykönyvi adom. Ceiré Mizrahi banketten Rabbi Meir Berlin bev. 1400, Cluj: 930 ugyanarra.

Faadományok Herzl-erdőbe: Reghin: Herzl-ünnepély eredménye 1257.

Hősök erdejébe: Alesd: Silberstein M. 400 Dr. Havas A. 407, Ladányi I. 300, Dr. Jakabfy U. 300, Vogel V. 200, Stern A. 200, Mezei M. 200, Arad: Ing. Bustin 250, Bornstein S. 250, Bandul-de-Campie: Dr. Kaunitz O. 500, Bilbor: M. A. Joszypovics 1250, Bistrita: Özv. Kallus Lajosné 250, Sipos Marcellné 250, Dr. Halberg Gyula és neje 750, Halberg Ferike 250, Blaj: Szegő Lajosné 1000, Dr. Friedmann M. 500, Naftali V. 250, Naftali S. 250, 250, Naftali Ákos 250, Goldstein S. 250, Pollak M. 250, Salamon S. 250, Banca Genersa 250, Génád Vilmosné 250, Génád I. 250, Nadler B. 250, Stein B. 250, Grün G. 250, N. N. 450, Eisikovits Dezső 250

Brad: Fischer S. 200 Brasov: Dr. Ritter S. 350, Bozovici: Dr. Freireich S. 250, Cehul-silvaniei: Dr. Kertész S. 250, Dr. Szász Antalné 250, Cluj: Wizo 5000, Wizo gyűjt: Dr. Kertész J. 500, Gottlieb J. 500, Boskovits J. 250, Fauerstein L. 250, Ifjusági blokk 3750, Zsidó Nőgyűjt 1250, Dr. Weissburg Ch. 1000, Ausländer L. 1000, Weinberger N. 1000, Dr. Szőnyi G. 1000, Schwarz M. 1000, Gottlieb L. 1000, Dr. Weisz F. 1000, Dr. Marton E. 1000, Péterffy E. 1000, Léb Ödön 1000, Dr. Knöpfler B. 500, Fischer L. 500, Dr. Kohn H. 250, Dr. Fenichel J. 250, Strausz B. 250, Jambor F. 200, Ölbaum Etus 250, Gottlieb M. 200, Kasztner E. 250, Sómérek 245, Mizrahi B.-né Abiba csoportja 734, Dej: Rosenzweig M. Jehuda 250 Klein A. (S nyne) 250, Rosensw. ig J. 500, Dr. Weinberger Mauóné 250, Dr. Nasch Endréné 250, Harnik L. 250, Sternberger Sarolta 250, Ghiris: Salamon S. 500, Salamon M. 500, Salamon O 500, Hateg: Aviva 4000 Nőgyűjt 1500, Mayer József 250 Jibou: Janovitz Jenő és neje nevére alapítvány 660, Ludesul-de-Mures: Goldstein Eeozó és neje 500, Lupeni: Wizo 1250, Osorheiu: Gottesmann V. 250, Fischer B. 250, Hirsch L. 250, Dr. Szöllösi Ödön 250, Hirsch Herm. 250, Hirsch J. 250, Dr. Kálmán J. 250, Klinger H. 250, Weisz J. 250, Hirsch R. 250, Steinbach S. 250, Guttmann S. 250, Guttmann Zs. 250, Schlesiinger A. 250, Löbl M. 250, Gottesmann L. 250 Feuerstein M. 250 Sámson N. 250, Oradea: Kun Gy. 250, Nussbaum S. 250, Katz R. 250, Rippner Farkas 2000, sómérek gyűjt. tiltakozó gyűlésen 1630, Orsova: Reicher Márkusné és Herz Olga gyűjt. 1250, Petroseni: Wize nőgyűjt 1250, Salonta: Dr. Kálmán J. 250, Satmár: Guth Lajosné 250, Sibiu: tiltakozó gyűlésen 2500, részletezés nélkül 8000, Targumures: Bürger Albertné 1000, Szabó Sámuelné 500, Schwarz Dezsóné 500, Medgyesfalvi szeszgyár 500, N. N. 500, Bretter V. 500, Deutsch és Braun 500, Gál Istvánné 250, Bretter Tiborné 250, Fürst Lajos 250, Erdélyi Mór 250, Gábor S. 250, Wolster K. 250, Dr. Erdélyi és Róna 250, Nussbaum Testvérek 250, Farkas A. 250, Mózes J. 250, Rosenfeld J. 250, Özv. Mózesné 250, Fritsch és Léb 250, Goldstein Irén 250, Simon 250, Özv. Tihanyi Lajosné 550, Dr. Márk M. 250, Roményi Á. 250, Dr. Horváth S. 250, Porjesz S. 250, Molnár Testvérek 250, Fekete M. 250, Nasch F. 250, József E. 250, Hirsch S. 250, mvhelyi zsidóság ligetjébe 11525, Timisoara: Berger J. 500, Fischer I. 250, Vad: Dr. Timár M. 250, Vulcan: Wizo 1250.

FIGYELEM!

Minden vevő, aki alantí üzleteinkben a f. évi december hó 2-7-ig terjedő héten vásárol, pénztárunknál ingyen egy sorsjegyet kap. A sorsolásra kerülő tárgyak kirakatainkban megtekinthetők. A sorsolás december 10-én délután 3 órakor az igen tisztelt vevőközönség jelenlétében történik. A sorsolás megtörténte után a nyert tárgyak azonnal átvehetők.

„Harisnyabáz Elbe“
CLUJ,
Cal. Reg. Ferdinand 19. és 29.

Cluj, Targu-Mures, Baia-Mare, Turda, Cernauti, Oradea, Brasov, Sibiu, Arad, Timisoara, Satu-Mare, Dej, Lugoj, Deva, Petrosani, Constanta, Ploesti.

Hirdessen az UJ KELET-ben!

HOTEL METROPOL BUKAREST
A királyi palotával szemben
Modern komfort az Uj Kelet minden olvasója Modern komfort
15% kedvezményt kap a szobaárakban, — ha felmutatja ezt a hirdetést!

Zs. **ezők**
kötetes soroban 84 lei, de five csak 44 lei **en 64 lei**
Cluj-Kolozsvár n prospektust.

L“
nos zsidó s árvait, s sorsoláson,

bertatea) sok a „RO-
engedményt seft szabott nov. 15-től fióküzletei.

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születéstől fogva, avagy későbbi külső behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítani arra, hogy — akár saját maguk választották, akár orvos által előírt szemüvegük — pontosan feleljenek és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az ügyeket orvos írja elő, éppoly lényeges azoknak, akik sokat irnak, olvastak, avagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végeznek, hogy a **keret** szaklátszerész válassza meg; szükség esetén formálja azt a fejüket és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alantjeget, legrégebbi szaklátszerész céget azon — nyugaton régen bevált rendszer bevezetésére, hogy minden darab üzemében összeállított szemüveget cégjével ellát, a **keret** előforduló deformációt, vagy törést **2 éven át** díjtalanul végi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos hiszemben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli, kérem szíves pártfogásukat.

KUN MÁTYÁS FIA

szaklátszerész
Cluj, Calea Victoriei 12. szám.
Alapítási év 1864.

Csupa jó könyv féláron

(Az egyik legkomolyabb magyar könyvkiadó, a Népszava könyvkiadó könyvei)

Kaphatók az Új Kelet könyvosztályában

1	A. Leonid	A pince mélyén	136	helyett	68
2	Balzac	A lidérc kv.	35		17
3	Csehov	A fekete barát	110		55
4	Csehov	A koldus	110		55
5	Csehov	A vizsgálóbíró	136		68
6	Farkas	Kisértetek	86		43
7	Freoson	Az „Anna Hollmann” elstüledése	68		34
8	Gogoly	Tanyai esték	144		72
9	Hamsun	Őzi csillagok	68		34
10	Hugo	A tenger munkásai 2 kötet	170		85
11	Keleti	Csókolgatom az anyosomat	22		11
12	Multatuli	Max Aavelar	144		72
13	Rubin	Egy szegény diák feljegyzései	7		3,50
14	Wells	A felszabadult világ	82		41
15	Wells	Ugh-Szumi	82		41
16	Zola	Az álom	78		39
17	Zola	A pénz	102		51
18	Zola	Róma	256		128
19	Zola	Páris	222		111
20	Zola	Jó polgári koszt	102		51
21	Zola	Claude vallomásai	96		48
22	Szalay	Az éltető halál	42		21

Olcso ifjúsági könyvek:

23	Ego	Dacos Miska	48		24
24	"	A régi ház gyermekai	52		26
25	Mesekincs	a világ népeinek meséiből, kötve	76		38

100 lejen aluli rendelésnél oszaki előzetes fizetés mellett

Vágya ki és küldje be:

Az Új Kelet könyvosztályának CLUJ

Alulírott megrendelem a „Csupa jó könyvek” következő számait:

A könyveket kérem utánvétellel küldeni
A könyvek árát egyidejűleg küldöm

alulírt

2

örökértékű könyv féláron!
Perez: Drei Dramen 60 lei (120 h.)
Bialik: Gedichte I-II kötve lei 120
Az Új Kelet könyvosztályában

Modern szépségápolás Angliában

Világszerte ismeretes és Angliának szinte valóságos nemzeti büszkeségét képezi, hogy az angol hölgyvilág tagjainak fiatalos üdőség és rózsás arcán, a pompás teint tekintetében sehol a világon párja nincs.

Visszont azonban az is igaz, hogy Anglián kívül nincs még egy másik olyan ország, ahol a test, bőr és arc ápolásra akkora gondot, figyelmet, időt és pénzt fordítanak. Az angol nő ugyanis a budoárjában egész kozmetikai raktárt és szépség patikát tart, melynek receptjei és szercei szakadatlanul bővülnek.

A testápolás terén a legújabb módszer és eljárás ózondus fenyekeket használata (Uranil nevű) fürdővizben és mosdóvizben.

Hihetetlen hatása van egy ilyen Uranil fenyeke fürdőnek, mert mesés hatással van elsősorban is a bőrre és annak szépségét, rugalmasságát és üdőségét szinte

csodásan növeli, másodsorban ami legfontosabb az idegekre és a szívre frissítőleg, nyugtatólag erősítőleg hat.

Mert az Uranil fenyeke kivonat tartalmazza azon aetherikus olajokat, melyek ózondussá teszik a levegőt is és bő ózon tartalma jó hatást fejt ki idegizgalmi és vérkeringési zavaroknál.

Azok az angol hölgyek, kik testi üdőségüket megakarják szerezni, sportra akarják nevelni izmaikat, vagy akik esti mulatságba, társaságba készülnek, előbb egy fenyeke fürdőt (Uranil) vesznek.

Ez az Uranil fürdő lecsillapítja idegességünket is. Hiszen ezért olyan nyugodt, hidegvérű, flegmatikus az angol.

Mindezekből csak az látható, hogy az angolok sem a fáradságot, sem a kötséget nem kimélik csak hogy az angol nemzeti büszkeségen a női test üdőségén, szépségén valahogy csorba ne essék.

Tanuljunk tőlük! Ezt mi is utánozhatjuk!

Az Uranil fenyeke kivonat most már Romániában is kapható a Dr. Biró gyógyszerárban Cluj (főter). Ez a gyógyszerár van megbizva az egyedárusítással. 1 doboz tartalmaz 10 Capsulát, vagyis 10 fürdőre való só ára Lei 120. Tehát 1 fürdő 12 Leibe kerül csak. A hatás már az első fürdő használata után meglepően jó.

PETROLÉUMFÜTÉS

olcsóbb, kényelmesebb, mint fával. Szagmentes, nem füstöl, kezelése rendkívül egyszerű. Tekintse meg üzembem vételek ötelezettség nélkül!

★
Markó V. gépészmérnök
műszaki irodájában
Cluj, Strada N. Iorga 3 Telefon 45-11

Dicsőségnek szárnyán messzire száll a hír, Világ kályháinak királya a

„ZEPHIR”
Több mint 20.000 darab használatban.
10 kgr.
fával fűt egy normal szobát **24 órán át.**

Még ma kérjen árjegyzéket! Képviselet minden nagyobb helyen. — Gyártja **Szántó Dezső és Fia** redőny és kályhagyára, Oradea
★
Acéllemez redőnyök.
Esslingeni faredőnyök.

Kályháink a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállításán arany éremmel lettek kitüntetve Cluj főbizomános: **IVASUDVAR BABOS & COMP. Str. R. Maria 21.**

ORIGINAL-COLONIAL-RUM

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy átvettük a bukaresti dr. A. Urbeanu-féle kémiai gyár technikai és kereskedelmi vezetését és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönséget

ORIGINALIS-COLONIAL-RUM

mal tudjuk ellátni, amit ez a gyár különleges koncesszió alapján valódi jávai cukornád-meláséból termel.

Bürger Albert rt. Targu-Mures Marosvásárhely
Megjegyzés. Tekintettel arra, hogy ezen Originalis-Colonialis-Rum gyártására ezidőig egyetlen gyárunknak egyedül van koncessziója, kérjük a t. közönséget, hogy magát hangzatos nevű utánzatoktól megvédeni ne hagyja, hanem kérje mindenütt az eredeti erjesztés után nyert ORIGINAL-COLONIAL-RUM-ot mely árban és minőségben minden versenyen felül áll. Rumon kívül gyártunk: aetherikus olajokat, gyümölcszörpöket, méregmentes festéket. Gyógyszerkémiai osz. ály üzembhelyezése folyamatban van. Prospektussal és árjegyzékkel készséggel szolgatunk.

ROYAL amerikai írógépek legújabb modeljei szenzációk

Mielőtt írógépet vásárolna, saját érdekében feltétlenül kérje ezen gép vételkészszerelmű bemutatását. — Royal nagy gép 92 betűvel. — Royal Portable 88 betűvel. Minden nagyobb városban képviselve. Vezérképviselet: Goldstein, Oradea, Str. Avram Iancu 5, Telefon 2-97 szám

Ha köhög, vagy elnyálkásodásban szenved, igyék
Prof. Dr. Páter-féle
köhögés elleni teát
Kapható minden nagyobb gyógyszerárban és drogueriában. Egy doboz ára 95 lei. Egy próbacsomag ára 35 lei.

Egy borotválás csak 2 Leibe kerül annak, aki a RESZLING-féle készletű Ideál borotválóporral borotválkozik.
Csak 4 Leibe kerül egy borotválkozás a legújabb előállított Reszling-féle Ideál speciál borotválóporral, amely kellemes illatú s a legkényesebb szakállhoz is nagyon alkalmas és higiénikus. Használat után az arc bársonysima lesz, minőségéért garantálók. — Kapható az egyedüli készítőnél:
RESZLING JÓZSEF
Cluj, Calea Regele Ferdinand N. 30.
Máramarosztiget részére egyedüli elárúsító **Glanczman Adolf** állatszertár
A többi városokban minden drogueriában és gyógyszerárban kapható.

Izsák Salamon
első bányai szikvizfejgyár és szikvizüvegek lerakata
Timisoara IV, Str. Gen. Foch (Fröbl-u.) 2.
Gyárt: Szikvizüvegeket és valamennyi szakmába vágó alkatrészeket.
Éllandó nagy raktár-cseh gyártmányú szódás és kracherlis üvegekben.
Elad: Szóda- és kracherli töltőapparátusokat úgy-szintén komplett szikvizgyári berendezéseket.
Vállal ócska szifonfejek átöntését
Legolcsóbb árak

Hotel Luvru
București, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)
Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

Férfi kalapokat legszébb kivitelben fest, formál és vasal
FEHÉR
Str. Memorandului 21. (volt Unio u.) Redout.

* Paleologue naplója (A cár országa a nagy háboruban: 3 kötet 888 oldal) 132 lej az Új Kelet könyvosztályában.

Perzsaszőnyegek
készítéséhez külföldi fonalak
Imperial (fényes) kg.-ként — — Lei 400
Selyem fonal " — — " 540
Felyetű (angol) " — — " 250
Leszűvő (bordó) " — — " 300
1 szálás finom cseh fonal kg.-ként " 300
minták és mindennemű szövőkellékek legolcsóbb bevásárlási forrás
SZÉKELY szőnyegszövőde
Oradea, Str. Pictor Grigorescu 4